

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Politikai szinorgiák

A politikai irodalom ismét új művel gazdagodik. Nemsokára meg fog jelenni angol kiadásban a Fehér könyv, amely majd feltárja az eddig beavatatlan nagyközönség előtt, hogy mik voltak azok az okok, amelyek miatt meghiusultak a múlt év nyarán folytatott angol—orosz tárgyalások. Lehull tehát a lepel, olyan dolgokat tudunk majd meg, amelyeket hétpecsétetes titokként őrzött annak idején a diplomácia. A Fehér könyv épp olyan közönségsikerre tarthat számot, mint a többi, felvilágosító tendenciájú hasonló művek, amelyek a szivárvány váltakozó színeiben tűnnek fel hol itt, hol ott. A világháború óta nagy tömegben jelennek meg ezek a könyvek. Megjelent a Kék könyv angol kiadásban, megjelent a Sárga könyv francia kiadásban, van a németeknek is Fehér könyvük, Törökországban, Spanyolországban, Amerikában előszeretettel vörös könyveket adnak ki. Hollandia az orániai királyok háziszínét, a narancssárgát kedveli, Japán pedig az Utamaro festményeiben uralkodó álmagat gyengéd ezüstszürkét.

Valóban, mintha festő palettájáról támadtak volna ezek a különböző árnyalatok, amelyek azonban a színek orgiájává válnak, ha ott sorakoznak mind fel egymás mellett valamelyik követ vagy hirneves nemzetközi politikus könyvtár-poleán. De e tobzódó színeknél még tobzódóbb, még viaskodóbb a tartalom, amely emelevenkötésű művek fedele mögött rejtőzik. Mind egyiknek igaza van és még sincs igaza egyiknek sem, ha végigolvassuk az ugyanazon tárgykörre vonatkozó teljes irodalmat. Pedig mennyi töménytelen adat van felhalmozva ezekben a hangyaszorgalommal összegyűjtött vitairatokban. Feljegyzések, sürgönyök, jegyzőkönyvek, a legkülönbözőbb dokumentumok, amelyek mind azt akarják igazolni, hogy igenis annak a kormánynak volt igaza, az gondolkozott a legésszerűbben és a legbecsületesebben is, amelyik a maga igazát vitatja. Mert hiába a ragyogó véd- vagy vádbeszéd, hiába az érvek még oly végnélküli felsorakoztatása, még sem lesznek okosabbak azok, akik végigolvassák ezt a minden állam önhite szerint objektív politikai irodalmat.

Ellenkezőleg, éppen úgy vagyunk ezekkel az olvasmányokkal, mint az a bizonyos homo unius liber, aki mindig pont annak a könyvnek hatása alatt áll, amelyet épp olvas. Bámulatos dialektikával dolgoznak ezek a könyvek, s mögöttük az adatok, a felfedett hivatalos irások történelmi hitele, az államok minden tekintélye. Így azután nem csoda, ha minduntalan másképpen omlanak és bomlanak előttünk a horizontok. Ha zöld könyvet olvasunk, úgy zöld, ha fehér, akkor fehér, ha vöröset, akkor vörös, ha meg éppen hupikék könyvet olvasunk, úgy hupikék szemüvegen keresztül látjuk az egész világot. Tárgyilagosság ugyanis nemlétező fogalom. Még jóhiszemű tárgyilagosságról sem lehet szó a politikában, mert minden kormány, akár a legbecsületesebb is, akarva-nemakarva hazudni kényszerül önön illuzióitól, önön elfogultságaitól megcsalatra.

Az igazság elve tehát nem fog sohasem érvényesülni ezekben a könyvekben, bármilyen történelmi levegő is árad belőlük. Mert minden nemzet a saját dolgában érdekelt, tehát nem lehet igazságot tevő bíró. Az igazság szavát csak olyan nemzet hallathatná, amelynek nincsen semmi érdekeltisége a vitás felekkel. De vajjon van-e még olyan ország, amely ezt az eszményt semlegességet vallhatja? Bizony ilyen ország ezen a földi sárgolyón ma már nincsen. Ma már a világ összes országai összefüggő részei egy nagy egésznek és az egyes országok még esetleges ellenszenvük révén sem tudják magukat egymástól függetleníteni. Az ellenszenv legfeljebb passzív formája ennek az összetartozási

Gafencu külügyminiszter érdekes beszéde a bolgár követ búcsúztatásánál

„A közös érdekek fontossága egyre nagyobb lesz...”

Bucurestiből jelentik: A külügyminisztériumban kedden Grigore Gafencu villásreggelit adott Sava Kiroff bucarestii bolgár követ tiszteletére, akit ankarai követé neveztek ki és elutazik a román fővárosból. A villásreggelin a bolgár követség tagjai és több magasállású miniszteri tisztviselő vett részt. Gafencu külügyminiszter beszédet tartott és a következőket mondotta:

— Kétféle diplomatát ismerek. Az egyik fajta hivatásának megfelelően változtatja tartózkodási helyét és egész élete hosszú utazásokból áll. A másik fajta az állandó diplomata és ezeknek az a szerepük, hogy résztvegyenek az előbbiekből búcsúztatásán vagy érkezésén. Az a diplomata, aki most elhagy bennünket, négy év óta él körünkben, mint egy szomszéd állam megbízottja, hogy ügyeljen a jószomszédi viszony kifejlődésére, ami gyakran nem csekély feladat. A magánéletben is nagy gondot okoz a családtagok közötti jóviszony fenntartása és ez a helyzet a nemzetközi viszonylatban is. Nagy tapintatra van szükség a szomszédok közötti jóviszony kialakításában is. Századunk hatalmas távol-ságokat küzdött le, de a kis távolságok teljes leküzdését még nem sikerült létrehozni. Órák alatt át lehet repülni az Óceánon, de évek telnek el, amíg egy hidat építünk fel a vízen. Egy ország biztonsága, sőt az általános béke a kölcsönös megértésen és

bizalmon alapszik a szomszédok között. Vajjon a mai viharos időkben nem ugyanez a probléma foglalkoztat-e bennünket.

— Le kell vonnunk a tanulságokat, mert kiderül, hogy a közös érdekek fontossága mindinkább nagyobb jelentőségűvé válik. Sajnos, a diplomácia egyedül nem képes valamennyi felmerült problémát megoldani, mert ehhez az is szükséges, hogy a népek egymás közötti rokonszenvet is támogassák őket. Saját tapasztalatomból megállapíthatom, hogy ilyen érzés fennáll a román és a bolgár nép között és azt csak fejleszteni kell, hogy a megértés beteljesüljön. Közös érdekeink, közös munkát igényelnek és ezért bizakodással tekintek a két nép közötti viszony alakulása elé.

Kiroff követ válaszában meghatottan hangsúlyozta, hogy romániai küldetése alatt mindig igyekezett a jószomszédi viszonyt megerősíteni a két ország között. Meg vagyok győződve arról, — mondotta, — hogy a kölcsönös jóakarattal hozzá fog járulni az egymás iránti bizalom megerősödéséhez. Közös érdek az, hogy Európa ezen részében a béke biztosítva maradjon — fejezte be beszédét Kiroff követ, majd pedig II. Carol király egészségére, a román nép boldogulására, Gafencu külügyminiszter és felesége egészségére ültette poharát.

Olaszországot nem érdekli a nyugati háború

Egy pillanatig sem nézne tétlenül egy keletről jövő támadást

A Messagero legutóbbi számában a következőket írja a középeurópai helyzetről: „Olaszország, amely úgy érzi, hogy Délkelet-Európában a kultúrát és civilizációt védelmezi, nem fogja tűrni, hogy akár a Dunamedencében, akár a Balkánon olyan rendszer jusson uralomra, amely nem felel meg az évszázados hagyományoknak. Az olasz nép az európai háború kezdetén azt az akaratát fejezte ki, hogy semleges kíván maradni. Ennek a semlegességnek azonban határozott iránya volt:

megvédeni a háború borzalmaitól a Balkán népeit

s a Dunamedence államait. Olaszország sohasem titkolta, hogy érdekei ezekre a területekre is kiterjednek. Olaszországnak azonban nincsenek más céljai, mint az érdekkörébe vont népek szabadságát biztosítani és függetlenségüket alátámasztani és ha őket veszély fenyegeti, segítségükre sietni. Mindaz, ami jelenleg Európa nyu-

gati részén történik, Olaszországot nem érdekli közvetlenül.

Az Európa keletén történő cselekmények azonban egy pillanatig sem hagyják tétlenül a fasiszta Olaszországot.

Olaszország lábhoz tett fegyverrel áll és várakozik. A Dunamedence, vagy a Balkán-államok bármelyike ellen intézett fegyveres támadást Olaszország saját maga ellen intézettnek tekintti és erre a kihívásra haladéktalanul fegyverrel adja meg válaszát.”

A Messagero megemlíti még, hogy az olasz külügyminisztérium erőteljes fáradozást fejt ki, hogy a balkáni népek között egyetértést és szoros szövetséget teremtsen. Az olasz kormány Szófiába és Belgrádba új követeket nevezett ki azért, hogy a két állam között a megértést közvetítse és hogy elhárítsa egy esetleges viszálynak még a lehetőségét is.

adottságnak, mint ahogy a tagadás is egy része az állításnak. Az eszményi elfogultlanság egyszerűen lehetetlen. Így nem tudnak kivezetni a kétségek utvesztőjéből ezek a sokféle könyvek, amelyek szenzációs tartalmuk ellenére is csakhamar szét pattannak, mint a szappanbuborékok. Hogy mi az igazság, azt a színes könyvekből so-

hasem fogjuk megtudni. Az igazság a történelem kohójában forr, alakul és csak a messzi idők fogják megmutatni, hogy mi igaz és helyes az emberiség jóléte, haladása szempontjából, mikor mindaz, ami ma érthetetlen káosz, végérvényes tényekké jegecesedett.

(Flaneur)

Olaszország követeli Berlintől a finneknek küldött repülőgépek kiadatását

Sztalin nem akar szakítani a nyugati szövetségesekkel

Londonból jelentik: (Rador). Az angol lapok számos tudósítást közölnek a semleges fővárosokban működő tudósítóktól a Finnország számára szállított olasz hadianyagoknak Németországban történt visszatartásáról. A Daily Telegraph jelenti, hogy Olaszország berlini főkonzulja közbenjárt a német hatóságoknál, hogy

a lefoglalt hadianyagot juttassák vissza Olaszországnak, innen pedig tengeri úton továbbítanák ismét finnországi rendeltetéssel.

Hozzáfüzi a lap, hogy az olasz külképviselet magyarízűen megjegyezte, miszerint

Oroszország és Finnország között nem lévén hadiállapot, Olaszország jogosult arra, hogy fegyvert szállítson Finnországba,

ami azt jelenti csupán, hogy egyik semleges állam a másik semleges államnak küld hadianyagot.

A Times rotterdami tudósítója jelenti, hogy az olasz kormány magyarizációt kért a berlini kor-

mánytól a finnországi rendeltetéssel küldött olasz hadianyag visszatartása ügyében. Érdekes fejleménynek ígérkezik, — írja a Times, — az olasz kormány közbenjárásának folytatása és érdemes megfigyelni,

vajjon meddig hajlandó elmenni Róma ebben az ügyben.

Ha Rómában úgy akarják, — írja a Times, — Olaszország érezhető nyomást gyakorolhat Németországra, mert hiszen Olaszország egyik legfontosabb levezető csatornája a német nyersanyagszükséglet bevitelének. Az a határozottság, amellyel Olaszország minden európai szovjetterjeszkedéssel szembehelezkedik, a német—olasz viszony válságához vezethet. Németország, — fejezi be cikkét a Times, — így kénytelen lenne vizsgálat tárgyává tenni,

vajjon két szövetségesek közül melyik értékesebb számára.

Lanyhult a finn front harci tevékenysége

A Havas-ügynökség jelenti Helsinkiből, hogy tegnap az orosz légihaderő Finnország nyugati és déli részein három kisebb várost bombázott. A városok nevét nem közölték és eddig az okozott károkat sem tudják. Kedden délután Turkuban is légvédelmi riadót rendeltek el. A Raate mellett vívott nagy csatában a finnek

40 orosz tisztet is elfogtak, katonáikkal együtt

és a tisztek között egy tábornok is van. Megállapítást nyert, hogy egy másik orosz tábornok a harc során életét vesztette. (Radiopress.)

A HÁBORÚ ELSŐ NYUGODT NAPJA

Helsinkiből jelentik: Az elmúlt 24 órában a finn arcvonalon lelassult a harci tevékenység. A kedvező idő ellenére a légi tevékenység is szünetel. A háború kitörése óta Finnországnak még nem volt ilyen nyugodt napja.

A finn vezérkar jelenti, hogy a szárazföldön január 8-án éjszaka kis kivételtől eltekintve nyugalom uralkodott. A levegőben és a tengeren sem történt nevezetesebb esemény. (Dunaposta.)

Szélcsend tavaszig?

Az angol lapok felvetik a kérdést, vajjon a finnek Suomisálmánál aratott nagy győzelmük végleges-e és számítani lehet-e arra, hogy a tavasszal meginduló nagy orosz támadást az új állásokban fogják-e kivédeni a finnek. Azt hiszik, hogy ha sikerül elkészíteni az új, úgynevezett Vallenius-vonalakat, akkor Oroszország tavaszi támadása biztos kudarcnak néz elébe. Maguk a finnek is úgy vélik, hogy

az orosz csapatok tavaszig újabb nagy támadást nem fognak végrehajtani.

AMERIKA VALASZOL, EURÓPA HALLGAT

A Népszövetség főtítkárságához eddig 12 állam küldött választ arról, hogy a közgyűlés határozata értelmében hajlandó Finnországnak segílyt nyújtani. Ezek között tíz amerikai állam szerepel. Másik tíz állam még nem válaszolt. Az ausztráliai kormány értesítette a Népszövetséget, hogy 10.000 ausztráliai fontsterlinget ajánlott fel a finn vörös kereszt egyesület javára.

A SPANYOL FRONT FELESLEGES FEGYVEREI A FINNEKHEZ KERÜLNEK

A Daily Express római tudósítója jelenti: Franco tábornok felhatalmazást fog adni arra, hogy a polgárháború után Spanyolországban maradt olasz tankokat, ágyúkat és puskákat spanyol hajókon Svédországon keresztül Finnországba szállítsák.

MOSZKVA NEM HIVJA VISSZA LONDONI ÉS PÁRISI KÖVETÉIT

A Politiken című dán lap tallini tudósítás alapján megcáfolja azokat a híreket, mintha Sztalin visszahívna Londonból és Párisból a szovjet nagyköveteket abban az esetben, ha a moszkvai angol és francia nagyköveteket nem térnek vissza. A lap szerint

Sztalin személyesen foglalkozik ezzel a kérdéssel és nem óhajtja, hogy a nyugati hatalmak

és a Szovjetunió közötti diplomáciai viszony megszakadjon,

mert ebben az esetben teljesen Németország befolyása alá kerülne.

Egy dollárért kapnak a finnek egy fegyvert

Newyorkból jelentik: Roosevelt a jövő héten ajánlani fogja a kongresszusnak, hogy részese támogatóban Finnországot. Az elnök most tárgyal az illetékes miniszteriumokkal a segély módjairól. Az amerikai politikai körök figyelmét két fontos indítvány foglalkoztatja ennek a kérdésnek kapcsán. Az egyik javaslatot Dinte képviselő nyújtotta be 10.000 fegyvernek darabonként egydolláros árban Finnország rendelkezésére való bocsátásáról, míg a másik javaslatot Brown szenátor fogja előterjeszteni, aki

Az amerikai sajtó méltatta II. Carol király chisinaui beszédét

Washingtonból jelentik: Carol király chisinaui beszéde nagy visszhangot keltett az amerikai sajtóban. A nagy lapok első oldalon közlik az uralkodó beszédének kivonatát és megállapítják, hogy Románia elhatározott szándéka függetlenségének és te-

rületi épségének megvédelmezése, ha arra sor kerülne. A sajtó hangsúlyozza a basarabiai kisebbségek lojalitásának és együttérzésének kifejezését. (Rador.)

Cáfolják Teleki gróf magyar miniszterelnök római utazását

Berlinben nem értesültek előre a szovjetellenes blokk alakításáról

Budapestről jelentik: A Magyarország című lap berlini tudósítója jelenti: A külföldi hírekkel ellentétben, illetékes német helyen kijelentették, hogy a német külügyminisztériumnak sem magyar, sem olasz részről nem tettek jelentést arról, hogy Velencében — mint külföldön híresztelték —

szovjetellenes blokk alakításának tervét vitatták volna meg,

másrészt azonban kézenfekvőnek tartják azt a tényt, amely szerint Magyarország nem volna kapható arra, hogy bármely oldalról le hagyja magát rohanni. Ezzel kapcsolatban természetesnek tartják, hogy

Ciano és Csáky behatóan megvitatták a magyar—szovjetorosz határ által keletkezett új helyzetet

és ezzel összefüggően mindazokat a kérdéseket, a melyek a szovjettel kapcsolatban felmerülhetnek. A továbbiakban azt jelenti a tudósító, hogy Berlinben mindjobban terjed az a felfogás, hogy a mostani esend, amely a német politikában és a diplomáciában tapasztalható, tulajdonképpen nagy események

előjátéka, melyek alapján fogják megváltoztatni a mostani háborús helyzetet. (Dunaposta.)

CSÁKY GRÓF HORTHY MAGYAR KORMÁNYZÓNÁL

Budapestről jelentik: Csáky István gróf külügyminiszter kedden este Teleki Pál gróf miniszterelnök társaságában kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós kormányzónál. A külügyminiszter részletes jelentést tett az államfőnek a velencei megbeszélések eredményéről.

Teleki gróf magyar miniszterelnök a kormány-párt jövő keddi ülésén előterjeszti programját a folyó esztendőre.

A VELENCEI MEGBESZÉLÉSEK EREDMÉNYEI

A Stefani ügynökség jelentése szerint Csáky gróf külügyminiszter kijelentette, hogy ezidőszent nem utazik Rómába és megcáfolta azt a hírt is, hogy Teleki miniszterelnök látogatást tervez az olasz fővárosba. A külügyminiszter megismételte, hogy a velencei megbeszélések eredményei a legjobbak és egyben megemlékezett arról a rendkívül meleg fogadtatásról, amelyben része volt.

Január 27-én
szombaton este

az Ujságíróklub
műsoros
táncestélve

60 millió dolláros kölcsönnek felajánlását fogja javasolni.

A Hoover volt elnök vezetése alatt működő bizottság újabb 100.000 dollárt utalt át Finnország számára és ezzel a segélybizottság gyűjtése most már 500 ezer dollárra emelkedett.

A NORVÉG MUNKÁSSZÖVETSÉG FINNORSZÁG MELLETT.

Oslóból jelentik: (Rador.) A Stefani hírszolgálati ügynökség jelenti: A norvég munkásszövetség, amelyet eddig a Skandináv országok „legvörösebb” munkásszövetségének tekintettek, 125 ezer koronát adományozott Finnország felsegélyezésére. Eddig az összes norvég adományok a finn megszállási kezdeményezés javára 5 millió koronát tesznek ki.

AZ OROSZ HIVATALOS JELENTÉS BEISMERI A VISSZAVONULÁST.

Helsinkiből jelentik: (Rador). A finn közvélemény nagy elégtétellel és örömmel vette tudomásul, hogy hivatalos jelentésében a szovjet hadvezetőség, — első ízben a háború kezdete óta, elismeri, hogy az orosz csapatok több kilométert visszavonultak. A suomisalmi szakaszon történt visszavonulásról van szó.

FÉLMILLIÓ OROSZ KATONÁT VETETTEK EDDIG TŰZBE

Helsinkiből jelentik: Hivatalos helyen megállapítják, hogy az oroszok a Mannerheim-vonal ellen 15 hadosztályt vetettek harcba. Ebből a finnek hetet szétverték, míg nyolcat feltartóztattak. Az oroszok eddigi vesztesége 50.000 halott és 50.000 sebesült. Az itten működő szovjethadsereg létszáma eredetileg 300.000 fő volt, de ehhez hozzá kell számítani a 200.000 főnyi erősítést. (Dunaposta.)

Churchill Párisban fontos minisztertanácsban vett részt

Elzárják a murmanszki kikötőt vagy megtámadják a kaukázusi olajforrásokat

Rómából jelentik: A Popolo di Roma nagy párisi tudósításban számol be a Temps érdekes cikkéről, amely azzal foglalkozik, milyen lehet az együttes angol-francia beavatkozás Finnország érdekében. Megírja a tudósító, hogy az elmúlt napokban két fontos minisztertanács volt Párisban és

az egyikben Churchill angol tengerészeti miniszter is résztvett.

Arról van szó, hogy nagy francia expedíciós hadihajó-flottával elzárják a murmanszki kikötőt és

lehetetlenné tennék Németország számára, hogy azt flottabázisként használja.

Egyúttal megakadályoznák az orosz csapatok élelmezését és utánpótlását is. Ez azonban csak akkor vezethetne sikerre, ha egyidejűleg a Fekete-tenger felől is megtámadják az oroszokat.

A cél a kaukázusi kőolajforrások megszerzése lenne.

Ugyanakkor az egész orosz gazdasági élet nehéz körülmények közé jutna, mert

a szovjetföldművelés gépesítve van és a gépek kaukázusi petróleumot használnak.

Mintegy azonban nem valószínű, hogy egy ország ujságban jelentse be támadó terveit, a cikk valódisága tekintetében bizonyos kételyek merülhetnek fel. Arra is lehet gondolni, hogy

a párisi Temps cikke csak előzetes figyelemztetés akar lenni Oroszország felé.

Az olasz lap nem tartja valószínűnek, hogy a kérdéses angol-francia beavatkozás a Temps által írt formában következék be, de

megvan a lehetősége annak, hogy valamiféle beavatkozás tényleg történjék.

A francia és angol vezérkarok ugyanis élénken kutadják, hol döntsék el a háborút,

amelyet a Maginot- és a Siegfried vonalak között nem lehet eldönteni.

REDER VEZÉRTENGERNAGY BESZÉDE A HAJÓGYÁRAK MUNKÁSAIHOZ

Berlinből jelentik: Reder német vezérterengernagy hétfőn és kedden megtekintette a kieli és a wilhelmshafeni haditengerészeti hajógyárakat. A vezérterengernagy beszédet mondott a gyárak munkássága előtt és hangsúlyozta, hogy az ellenség a maga fegyvereivel aligha érthet Né-

Tizenöt napra kizárták a francia kamarából a kommunista képviselőket

A francia képviselőház és a szenátus kedden tartotta ez évben első ülését. Az ülés elején négy kommunista képviselő megjelenése miatt incidens történt. A tanácskozás rövid időre megszakadt, miután Lévy korelnök beszéde közben, amelynek során méltatta a hadsereget, a kommunista képviselők a többi képviselőkkel ellentétben nem állottak fel helyükről.

A kommunisták viselkedése miatt óriási felháborodás tört ki a képviselőház minden oldalán. Lévy elnök intézkedésére a háznagy és a teremőrök parancsnoka kivezették a kommunista képviselőket. Daladier miniszterelnök az őt ért baleset következtében nem jelent meg az ülésen. A képviselőház folyosóin szerzett értesülés szerint Herriot-t a 424 szavazatból 350 szavazattal újból megválasztották a képviselőház elnökévé.

Mercier, Michels, Guyot és Grenier kommunista képviselőket 15 napra kitiltották a képviselőház üléseiről, ezenkívül két hónapra megvonták fizetésüket. Az elnök elrendelte, hogy a kommunista képviselők választó körzeteikben hirdetőmunkát tegyék közzé az eliteltetésükről szóló jegyzőkönyv kivonatát. A négy kommunista képviselő kivezetése után elhagyta a Bourbon palotát és ismét felöltötte katonai egyenruháját. (Dunaposta.)

A francia kormány csütörtökön javaslatot terjeszt be arra nézve, hogy fosszák meg mandátumuktól mindazokat a képviselőket, akik nem jelentették

metországnak. Azért akar őket verné a német népsorsközösségébe, mert csak az egyenletlenség lenne képes megtörni a német erőt. Ez azonban nem fog sikerülni. Németország legerősebb fegyvere a népi összetartás.

NÉMET KRITIKA CHAMBERLAIN BESZÉDÉRŐL

Német körökben élesen kritizálják Chamberlain angol miniszterelnök keddi estői beszédét és megjegyzik, hogy Chamberlain nem meri Anglia legégetőbb kérdéseit bonckés alá venni, hanem beszédében ezeket óvatosan kerüli. Hangoztatják, hogy

az Angliát ért súlyos tonnaveszteségekről a miniszterelnök nem helytálló adatokat közölt a beszédében.

Azzal pedig, hogy minden áron Németországra igyekezett áthárítani a felelősséget a háborúért, Chamberlain csak a saját lelkiismeretét igyekezett megnyugtatni. De végül is kénytelen volt elismerni a miniszterelnök Anglia nehéz helyzetét és az angol néphez folyamodott, hogy a közeli időben készüljön el a szigorú korlátozó intézkedésekre, amelyek nemsokára napvilágot fognak látni.

LELKESEDÉSSEL FOGADTAK CHAMBERLAIN BESZÉDÉT.

Londonból jelentik: (Rador.) Chamberlain beszédét az angol sajtó egyhangú helyesléssel fogadta. A Times azt írja, hogy a francia—angol együttműködés, amelyről Chamberlain beszélt, egyenértékű a két kormány erejének fúziójával. A francia—brit szövetség, — írják az angol lapok, — a nagyhatalmak első társulása.

Churchill a fronton volt

A Havas iroda jelenti: Churchill mielőtt a frontra utazott volna, hosszú megbeszélést folytatott Gort tábornokkal, valamint a francia kormány több tagjával, Gamelin tábornokkal és a francia hadsereg több vezetőjével. Churchill látogatást tett a brit léghaderő főhadiszállásán. Franciaországból való elutazása előtt kijelentette, hogy

magas erkölcsi felkészültséget talált

azoknál az angol csapatoknál, amelyek állandó összeköttetésben állanak az ellenséggel. A barátság és az együttműködés nemcsak a két hadsereg vezérkara között a legfőbb kötelesség, hanem a francia és az angol hadsereg tisztjei, valamint legénysége között is.

be kilépésüket azokból a pártokból, amelyeket feloszlattak, mert kiderült, hogy külföldi hatalmakkal tartottak fenn összeköttetést.

ÚJ FŐPARANCSNOK A FRANCIAORSZÁGI BRIT LÉGI HADERŐ ELÉN.

Londonból jelentik: (Rador.) A. S. Baratt légügyi tábornagyot a franciaországi brit légi haderő parancsnokává nevezték ki. A tábornagy 48 esztendősen. Az angol fővárosból érkezett jelentések szerint Mac Naughton tábornok, a kanadai haderők európai parancsnoka a francia harctérre érkezett.

Londonból jelentik: A miniszterelnökség az alábbi közleményt adta ki:

Az angol haderőnek franciaországi növelése magával hozza, hogy a légi haderők szervezését bizonyos tekintetben módosítsák. Eppen ezért külön légi főparancsnokságot létesítettek, amelynek parancsnoksága alá tartoznak az összes franciaországi brit légirajok. Az új főparancsnok feladata lesz az, hogy biztosítsa az együttműködést a francia hadsereggel. Az új főparancsnokra vár az a feladat is, hogy a francia hadsereg légi haderejével való együttműködés minél kifogástalanabb legyen.

ANGOL KERESKEDELMI HAJÓK ÉS NÉMET REPÜLŐGÉPEK HARCJA.

Berlinből jelentik: (Rador.) A legfőbb katonai parancsnokság január 10-én a következő hivatalos közleményt hozta nyilvánosságra: A nyugati hadszíntéren egyes helyeken a tüzérségi tevékenység élénkebb. Német repülőgépek január 9-én reggel és délután felderítő repülést végeztek Anglia keleti partjai és Skócia felett. A norwichi partvidéken, a szárazföld közelében négy angol hadihajót és felfegyverzett kereskedelmi hajót elsüllyesztettek. A skóciai partok magasságában négy felfegyverzett kereskedelmi hajó váratlanul tüzelni kezdett a repülőgépekre, mire ezek válaszóltak és a hajókat elsüllyesztették. A német repülőgépraj nem szenvedett veszteséget.

ELÉNKÜLTEK A JÁRÓRHARCOK.

Párisból jelentik: (Rador.) A Havas ügynökség katonai munkatársa a következő magyarázatokat fűzi a harctéri helyzethez: Mialatt a légköri viszonyok minimumra csökkentették a repülőtevékenységet, szárazföldön két napja rendkívül erőlyes tevékenység nyilvánult meg. Természetesen továbbra is járőr műveletekről van szó és felderítésről, de a mindkét részről kiküldött kisebb különítmények sokkal tevékenyebbeknek bizonyultak, mint az elmúlt hetekben. Az utóbbi két napban a francia járőrök néhány helyi sikert értek el német járőrök felett. A Mosel és a Saar között, valamint a keleti Vogézek erdős részeiben a német különítmények rohamra indultak kisebb francia előőrsök ellen. A támadást veszteséggel visszaverték és a németeket kiindulási pontjukra való visszatérésre kényszerítették. Levegőben mindössze néhány német felderítő repülés volt.

MÁSFEL ÉV ALATT TIZEZER REPÜLŐGÉPET RENDELNEK A SZÖVETSÉGESEK.

Washingtonból jelentik: (Rador.) A Sefani ügynökség úgy értesült, hogy a szövetségesek ügynökei közölték a nagy amerikai repülőgépgyárakkal a szövetséges kormányok óhaját, miszerint az elkövetkezendő 18 hónapban még tizezer amerikai repülőgépet akarnak vásárolni az eddig rendelt amerikai légi egységeken kívül.

A Német Távirati Iroda jelenti: Az amerikai lapok közlései szerint az amerikai hatóságok szigorúan cenzurázzák mindazokat a közleményeket, amelyek a hadsereg és a haditengerészet számára készülő repülőgépekre vonatkoznak, sőt azokra is, amelyeket exportálnak. (Rador.)

Háromezer, vagy haminczezer tonna angol hajó pusztult el a múlt héten?

Berlinből jelentik: (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Daily Herald című újság azt a hírt közölte, hogy 1940 első hetében egyetlen, 3.000 tonnás brit hajót süllyesztettek csupán el. Illetékes német körök jelentették, hogy ezt az állítást alaptalannak kell tekinteni. Külföldi lapok közleményei szerint a brit kereskedelmi hajóhad az említett héten 30.533 tonna hajóért vesztett, nevezetesen a Delfino, Ardangor, Athelbeach, City of Marseille, Towaesley és Cedringtoncourt.

Londonból jelentik: Az Ivan Kondrup és a Feddy nevű dán hajókat kedden délután német repülőgép bombázta. A Feddy kigyulladt, gépésze és másodtisztje meghalt. A legénység többi tagja mentő gőzös fedélzetére került és kórházba szállították őket. Az Ivan Kondrup hajót is elhagyta legénysége, három tagját kórházban helyezték el.

Egy ismeretlen nemzetiségű repülőgép a külügyminisztérium jelentése szerint tegnap éjjel 1 órakor több bombát dobott le a Romó dán szigetre. Senki sem sérült meg és anyagi kár sem történt. A repülőgép délnyugati irányból érkezett és a tenger felé tűnt el. (Rador.)

Annak az utolsó mentőcsónaknak Angliába érkezése után, amelyen a Dunbarcastle gőzös hajótöröttjei menekültek, a megmentek utasok és legénységhez tartozók száma 92.

A Herald Tribune jelenti, hogy a Columbus gőzös személyzetének hadköteles tagjait visszaszállítják Németországba. Az amerikai hatóságok ezeket az embereket hajótöröttként kezelik.

„KEREK A PÉNZ ÉS MINDENFELE GURUL”...

... miért ne gurulna Ön felé is ha SORSJEGYER
VÁSÁROL az

AURORA

SORSJEGYÁRUDÁNÁL AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK
január 15.-iki és 18.-iki huzására?

A betyár hazajáró lélek kihasználva a nép babonáját fosztogatta a kéményeket

A régi betyárvilág regényessége már csak emlékeztetben és vásári ponyvafüzetek soraiban él. Rózsa Sándorról, Sobri Jóskáról, Bogár Imréről, Angyal Bandiról és a többi híres-nevezetes szegénylegényről még nótákat is csináltak és ma is beszélnek róluk. Bócsa Miskáról nem dalolnak, nem írtak róla históriát és már az emlékezés lapjain is fakul az alakja. A hajdani öregek még meséltek róla unokáiknak, de az unokákból lett öregek már más egyébről regélnek saját unokáiknak.

Pedig Bócsa Miska nevezetes betyár volt a maga idejében. A Kiskunságtól fel Gömörig ismerték minden faluban, ismerték a tanyákon és a mezővárosokban. Bócsa Miska nem volt utonálló haragma, nem jelent meg váratlanul kastélyokban és udvarházakban pénzt és egyebet követelni. Külön szakmája volt a betyárvilágban. A kémények dézmálója volt. Kiemelte az oda füstölni akasztott sonkát, oldalast, szalonát, kolbászt. Rendszerint úgy dolgozott, hogy a segédjével, Cinege Pistával jelent meg a tetthelyen. Minden udvaron találtak létrát, amelynek segítségével fölmásztak a háztetőre. Ott kibontották a kémény felső részét és Bócsa Miska leereszkedett a kéménybe. Előbb azonban kötelet kötött a két hóna alá. A kötélt végén Cinege Pista tartotta odakint. Aztán, ha Bócsa Miska szép sorjában leszedte a kéményben levő kincseket, Cinege Pista húzásának segítségével könnyebben tudott kimászni a kéményből.

Mínt hogy füstölésre szánt sonkákkal és egyebekkel megrakott kémények csak télen találhatók, Bócsa Miska csak a téli hónapokban folytatta a betyármesterséget. Tavasztól ősziig tisztességes gazdasági munkás volt, elszegődött kapálni, szántani, aratni, kukoricát törni, szüretelni és egyébre. Húsétellel egész családjával együtt bőségesen volt ellátva és így a napszámból csak kenyeret, meg holmi ruhaneműt kellett vásárolni. A többi keresetet szépen félretette. Az idő folyamán épített magának házat, szerzett tehenet, később földcséket is vásárolt.

Még meg kell említeni, hogy Bócsa Miska nemcsak úgy átabotába ereszkedett le akármelyik kéménybe, amelyikről tudta, hogy annak gazdája nemrég dísznót vágott. Kéményt kifosztani csak olyan házba ment, ahonnan az elmúlt tizennégy nap során halottat vittek ki a temetőbe. Tolvajlásainál használt látta a nép babonájának. A falvak népe ugyanis abban a hiedelemben élt, hogy a halott lelke a temetés utáni tizennégy éjszaka valamelyikén hazalátogat, ami nem megy minden zaj nélkül. A zajra pedig a léleknek azért van szüksége, hogy jelenlétét a házbellekkel illetően módon tudassa. Így aztán, ha a kémény kitakarítása némi zajongással is járt néhol, az elhunyt hozzátartozói, ha álmukból felriadtak, keresztet vetettek az ágyban és halkán fohászokdtek:

— Istenem, Teremtőm, ad a szegény megboldogultnak az örök nyugodalmat és az örök világosság fényeskedjék neki!

Történt egyszer, hogy az egyik gömőri faluban meghalt Kesze Márton gazda felesége, Jula. Új év első hetében temették. Bócsa Miska a temetés után nyolcad éjszakára Cinege Pistával együtt ott volt Kesze Márton udvarában. A pajtában találtak lajtorját, amelyet a háztetőnek támasztottak és nemsokára már bontogatták a kéményt. A kémény minden leszedett tégláját ráfektették a hóval borított tetőre, ahonnan az lassan lecsuszott és hangtalanul a ház fala mellé fölhányt magas hókupacba huppant. A betyár óvatosan leereszkedett a kéménybe és a sötétben nagyszerűen kitapogatta a sok remek dolgot, amire foga vágott. Sonka, kolbász, szalonna, oldalas, hurka mind rákerült a derekára és a vállára. Dolga végeztével felszólt:

— Húzhatsz már, Pista.

Es Pista húzta.

De akkor baj történt. Valahogyan nem jól kapaszkodott a kémény belsejében Bócsa, mert hirtelen lefelé zötykölt. Pista, aki hozzá volt szokva, hogy a húzással voltaképpen csak segítsen a mászónak, nem foghatta eléggé erősen a kötelet, mert az hirtelen kicsuszott a két marka közül. Bócsa Miska abban a pillanatban a nyitott tűzhelyre zuhant.

A lármára a házbellek odabent a szobában fölébredtek. Kesze Márton azt gondolta, hogy hazajött a felesége lelke, a három szepegő gyerek úgy vélte, hogy anyjuk hazajáró szelleme zörög odakint. Mindnyájan sűrűn vetették a keresztet. Ugyanezt tette özvegy Szabó Mátyásné is, Kesze Márton anyósa, akinek a megboldogult egyetlen leánya volt. Az öregasszony azonban nem érte be a keresztvetéssel, hanem pendelyesen kikelt az ágyból, húzott egyet az ajtómadzagon és a támadt résen kiszólt:

— Lilek vagy-e? Ki vagy-e? Bócsa Miska, te vagy-e?

Az utolsó kérdés azért buggyant ki a szájából, mert mégis élt a gyanúval, hogy esetleg nem a lánya lelke, hanem a kémények betyára jár ott.

Bócsa Miska, aki akkor mászott le éppen a tűzhelyről, siri hangon válaszolt:

— Lilek vagyok, de nem láthatsz. Ha látni akarnál, halálnak halálával halnál.

Az öregasszony, aki még évek múlva is megesküdött, hogy akkor éjjel a lánya hangját hallotta, sietve betette az ajtót és vissza fektült az ágyba és álomba imádkozta magát.

Bócsa Miska pedig kinyitotta a pitvarajtót és az udvarra sétált. Ott felszólt a tetőre Cinegének és ketten sietve odábbálltak.

Hanem azért Bócsa Miska egyszer mégis csak kézrekerült. És pedig Félegyházán.

Keserű Bálintnak, aki a város végén lakott, meghalt a nagvapja, a hetvenhét esztendőes Keserű Tamás. Tamádi Gergő megyei hajdú, aki Keserű

Bálintnak anyai ágon unokatestvére volt, arra gondolt, hogy a gyászheteket, melyek folyamán a hátra maradtak az elköltözött lelkének látogatását várják, Bócsa Miska felhasználja majd, hogy kiírítse a kéményt. Éjszakáról éjszakára hosszú és bő báránybőrsubába burkolózva ott virrasztott a konyha szegletében. Hétszer hiába virrasztott, de a nyolcadikon hajnal felé neszelte ám, hogy bontják odafent a kéményt, majd meg, hogy valaki ereszkedik lefelé. Tisztán halotta a vendég szuszogását és a matatást, ahogy szedte le helyéről a sok füstölt holmit.

Csendben felemelkedett, odasomfordált a tűzhelyhez, felkapaszkodott rá, aztán a sötétben felfelé markolva két karjával hirtelen körülnyalábolta Bócsa Miska két kapálózó lábát. Most ez egyszer a betyáron is erőt vett a babona és kétségbeesetten kiáltott belőle a félsz:

— Jaj, lilek vagy-e?

— Lilek ám, az anyád teremtését, — ordított a hajdú, — testben lakozó lilek, aki téged tömlőbebe juttat!

Cinege Pista fölfelé húzta Bócsát, Tamádi Gergő pedig lefele. Végül is Tamádi győzött. Cinege, aki a lármából tudta, hogy mi történik odalent a kémény alján, elengedte a kötelet, a lajtorján lerothant az udvarra és hanyathomlok futott a veszedelem helyéről.

A nagy lármára a házbellek, akik Tamádi Gergő öblös káromkodásaiból észrevették, hogy nincsen léleklátogatásról szó, hanem hogy kézrekerült a tolvaj, sietve gyertyát gyújtottak és kirohantak a konyhába. Annak földjén javában birkózott Tamádi Gergő és Bócsa Miska, akinek dereka úgy körül volt aggatva sonkával és egyéb finom disznósággal, akár a vad indiánusnak öve legyőzött ellenfeleinek lenyújtott fejbőrével. Ahányan voltak, rávetették magukat a betyárra és guzsba kötötték saját kötéllével.

Bizony Bócsa Miska börtönbe került. Becsülettel leülte a büntetését. Kiszabadulása után azonban békét hagyott a kéményeknek.

Félegyházi András

Február elején kezdődik a személyazonossági igazolványok láttamozása

A rendőrség mellett működő népességi hivatal február elején kezdi meg a személyazonossági igazolványoknak az 1940. évre való láttamozását. Addig mindazok, akiknek még semmiféle arcképes személyazonossági igazolványuk nincsen, vagy akiknek még csak régi piros, vagy szürke igazolványuk van, ujat válthatnak maguknak. Mindazokat, akiknek február elsejéig nem lesz érvényes személyazonossági igazolványuk, szigorúan megbüntetik. Azokat a még most érvényes személyazonossági igazolványokat, amelyeket február elején nem láttamoztatnak, érvényteleneknek fogják nyilvánítani és tulajdonosaikat úgy tekintik majd, mint akiknek nincsen személyazonossági igazolványuk és ezen az alapon büntetésben részesülnek.

Minden
nap

C
O
R
S
O

Minden
nap

M
O
Z
G
Ó

CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ

Kálmán Imre nagyszerű operettje filmen
Eggerth Márta és Hans Söhnker a főszerepekben

Hitler különvonatán tért haza a németbarát angol arisztokrataleány

A különös müncheni merénylet áldozata otthon
semmire sem emlékezett

Londonból jelentik: Az angol sajtó első oldalán foglalkozik Unity Mitforddal, Lord Weed Esdale 25 esztendő leányával, aki több mint négy hónapos súlyos betegség után Németországból visszaérkezett Angliába. A feltűnően szép, előkelő angol leány nagy német barát volt, sokat tartózkodott Németországban és mint Hitler személyes vendége, Berchtesgadenben is sokszor megfordult. Ő volt az egyetlen angol alattvaló, aki állandóan horogkeresztjes jelvényt viselt és emiatt egy alkalommal Londonban inzultáltak. Néhány hónappal ezelőtt bejelentette, hogy Németországban akar letelepedni és apja mindent elkövetett, hogy erről lebeszélje, de sógora, Mosley, az angol fasiszták vezére helyeselte a tervet.

A háború kitörése után a miss ellen rejtélyes
merényletet követtek el.

Az egyik müncheni parkban eddig ki nem derített módon revolver golyótól súlyosan megsebesült, de a merényletlőnek máig sem jutottak nyomába. A miss állítólag elvesztette emlékező tehetségét a merénylet következtében. Az elmúlt napokban Hitler külön kis kórházvonatot bocsátott Milford rendelkezésére, akinek érkezését nagy tömeg várta. Az újságíró kérdéseire az úrléány röviden csak ennyit válaszolt:

— Nagyon boldog vagyok, hogy újra Angliában lehetek. Többet ne kérdezzenek tőlem, mert semmire sem emlékszem, ami velem a merénylet előtt történt. (Dunaposta.)

„Harcolnunk kell ősi hitünkért, templomainkért, anyanyelvünkért”

— mondotta Bartha Ignác dr. képviselő a Magyar
Népközösség kolozsvári tagozatának alakuló ülésén

A Magyar Népközösség kolozsvári tagozata hét-főn tartotta alakuló közgyűlését. Az alakuló közgyűlésen Kolozsvár magyar társadalmának nagy számban vett részt, amely annak bizonyítéka, hogy minden magyar szívvel-lelélekkel részt kíván venni a közös építő magyar munkában. A gyűlést, amelyet a Magyar Népközösség központi irodájának helyiségében tartottak meg, Ferencz József dr. korelnök nyitotta meg, majd ezután felkérte Bartha Ignác dr. képviselőt, hogy ismertesse a kolozsvári szervezéséig eddigi munkáját. Bartha Ignác dr. beszámolóját egyhangú lelkesedéssel fogadta a közgyűlés, amelyhez elsőnek

Pálffy Tibor, a vasmunkáscéh titkára szólott hozzá, hangoztatva, hogy a magyar munkásság feltétel nélkül csatlakozik a nemzeti és faji öntudattól vezérelt népközösségi szervezéshez.

Balázs István a kisgazdák, Demeter Ferenc szabómester a kisiparosok képviselőiben jelentette be csatlakozását a Magyar Népközösséghez. Végül Rózsa József dr. tanár emelkedett szólásra és lelkes hangon beszédében vázolta a Magyar Népközösség, minden romániai magyar tömörülésének célkitűzéseit. A korelnök indítványozta ezután, hogy hívják meg a gyűlésre Bánffy Miklós grófot, a Magyar Népközösség országos elnökét.

Ezalatt jelölő bizottságot küldtek, amely rövid negyedórai tanácskozás után a közgyűlés elé terjesztette a jelöltek névsorát. A közgyűlés magyaros lelkesedéssel választotta meg a tagozati vezetőséget. Elnök lett Bartha Ignác dr. országgyűlési képviselő, társelnök Ferencz József dr.. A közművelődési szakosztály elnöke Rózsa József dr., társadalmi szakosztály elnöke László Dezső, gazdasági szakosztály elnöke Pálffy László. Megválasztották ezenkívül a fegyelmi bizottság, valamint az intézőbizottság tagjait. Hivatalból tagjai az intézőbizottságnak Veres Ernő, Járosi Andor, Kádár Géza, Ürmösy Károly.

BÁNFFY MIKLÓS GRÓF BESZÉDE

A terembe lépő Bánffy Miklós grófot a közgyűlésen megjelentek percekig tartó tapssal fogadták. Az országos elnököt Ferencz József dr. üdvözölte elsőnek, amelyre Bánffy Miklós gróf a következőkben válaszolt:

Nagyon köszönöm azokat a meleg szavakat, a melyeket a kolozsvári tagozat alakuló gyűlésének korelnök hozzám intézett. Köszönöm azt önöknek is, de az Istennek is, hogy együtt látom Kolozsvár magyar lakosságának minden rendű polgárait, amint összefognak annak a célnak szolgálatában, melyre itt ezen a földön rendeltettünk.

A népközösségi munkának három ágazata van

Ennek a három ágazatnak egyike a kulturális, a másik a gazdasági, a harmadik a szociális. Ennek a három ágazatnak az ápolására és kiépítésére hivatottak önök ebben a városban és ezt kell szolgálnunk minden erővel. Elsősorban a kulturát, a mi ősi magyar kulturánkat. Szolgálnunk kell az erdélyi magyar kultúrát, azt a keresztény kultúrát, amelyik talán először itt jelent meg a Kárpátok öln.

De ápolnunk kell a gazdasági élet minden ágát is, mert a gazdasági erő és egészség adja meg a lehetőséget arra, hogy céljainknak megfelelhessünk. Kell ápoljuk a földművelési ágat, amely a kenyeret adja és ápolni kell minden munkát, amelyik bármely téren folyik, de ami nélkül semmi sincs, mert csak az igazán a miénk, amit homlokunk verejtékével szerzünk.

Bartha Ignác dr. elnöki székfoglalója

Az elnök beszédét lelkes éljenzéssel fogadta a gyűlés, majd Bartha Ignác dr. tagozati elnök mondotta el székfoglaló beszédét.

— Minden magyarnak össze kell fognia, — mondotta — együtt kell dolgoznia és így „új úton a régi célokért” kell küzdenünk. De küzdeni kell kifelé is! Harcolni kell ősi hitünkért, templomainkért, nyelvünkért és iskoláinkért, egyszóval mindenért, ami sajátosságunk, ami a miénk s aminek történelme van ezen a földön magyar vonatkozásban. Küzdeni kell jogainkért, hogy a kisebbségi élettel társadalmi, közművelődési és gazdasági tekintetben elismerést nyerjen. Egy pillanatig sem feledkezünk meg a nyelvviszga címén kitett tisztviselőinkről. Gondoskodni fogunk arról, hogy a faji származás

ne legyen akadály a hivatalok elfoglalásánál, különböző engedélyek megszerzésénél, a szabadpályák gyakorlásánál, a munkások elhelyezésénél. A kultúr-intézmények zavartalan működésének biztosítását és az összes közvagyonyok helyzetének igazságos rendezését kérjük. Továbbá visszszámítási hitel biztosítását, bankjaink és szövetkezeteink részére. Végül munkaalkalmak megteremtését a kisebbségek részére is.

Sérelmeink egy részének felsorolása után, legyen szabad egy-két szóban a Népközösség által elért eredményekről is megemlékeznünk.

Elsősorban rá kell mutatnunk az állampolgársági törvény módosító rendelkezéseire, melyek százezres tömegeknek adták meg a lehetőséget, hogy azon a földön maradhassanak, ahol laknak. Ki kell emelnem a nagyváradi Református Egyházkerület elismerését; a céntörvény-javaslatokkal kapcsolatban tett nagy horderejű módosító javaslatok elfogadását; a bírói karban a kisebbségek kinevezését; az iskolai és lelkesítő segélyek kiutalását és számtalan kisebb-nagyobb ügy elintézését.

Mi hiszünk egy jobb jövőben. Hiszünk abban, hogy a többségi nép és a kormány belátja majd ennek szükségességét, hogy mellette az egyenjogú magyarság szántóvetője, iparos, kereskedője, latel-nere és munkása békében és megelégedettségben éljen.

Ennek a gyakorlati megvalósítására törekszünk. Isten áldása legyen munkánkon!

S
C
A
L
A

Premier
ma,
csütörtökön

ERROL FLYNN

A bűnös
város

M
O
Z
G
Ó

Premier
ma,
csütörtökön

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

„A templom egere“ a válóperes törvényszék előtt

Nem mindennapi érdekességű válóper tárgyalta a londoni törvényszék. Arthur Peel Nash 74 esztendő jómódu vállalkozó akart elválni a feleségétől, a 34 esztendő Joan Listertől. A tárgyaláson a szokásos „templom-egere”-románé új fejezetével ismerkedhetett meg a nagyszámú hallgatóság. A gazdag főnök ezúttal is elvette gépirókisasszonyát, azonban ez a házasság nem végződött az operettekből ismeretes hepienddel.

Lister kisasszony rendkívül szerény fizetéssel, heti 2 fonttal szerződött a gazdájához. Igaz, hogy mindössze délután hat órától este kilencig kellett irodába járnia. Többhónapos ismeretség után, mint az asszony a tárgyaláson mondta, főnöke váratlanul azzal az ajánlattal hozakodott elő, hogy házasodjanak meg.

— De hiszen negyven esztendő körülönség van közöttünk! — mondotta a gépirónő.

— Ez nem tesz semmit, — hangoztatta a vőlegény — mert én a koromhoz képest rendkívül fiatal vagyok.

Meg is tartották az esküvőt 1939 január 18-án. Nemsokára a fiatalasszony megbetegedett és szanatóriumba vonult. Helyette új gépirónőt szerződött a férje, Miss Nancy Seatont. Amikor a feleség kikerült a szanatóriumból, csodálkozva látta, hogy a 74 esztendő férj már az új gépirónőnek udvarol. Amikor ezért felelősségre vonta, Mr. Nash a következő választ adta:

— Ne haragudj, de Miss Seaton sokkal fiatalabb, mint te és sokkal csinosabb.

Az asszony erre elhagyta a házat és az anyjához költözött. Az öregúr: „hűtlen elhagyás” címen válóper indított.

A tárgyaláson a bíró rendkívül éles szavakkal leckéztette meg a kikapós öreg férjet.

— A lezajlott vizsgálatból megállapíthatom, — mondotta, — hogy ön nem csak erőszakos, hanem igen önző is. Negyvenéves bírói praxisomban nem találkoztam ilyen erőszakos öregemberrel.

Mr. Nash egyáltalán nem hatották meg a bíró feddő szavai, hanem egyre azt hangoztatta, hogy beleszeretett második számú gépirónőjébe és őt feleségül akarja venni. Ezután rátámadt a feleségére, aki a tárgyaláson katonai egyenruhát viselt.

— Azért vette fel az egyenruhát, — mondotta — hogy a bíróságot maga mellé hangolja.

— Ez nem igaz! — felelte önérzetesen a hölgy. — Én azért viselek egyenruhát, mert önként jelentkeztem szolgálatra és állandóan ebben az uniformisban járok.

A bíró végül is elutasította a férj válókeresetét és kimondta, hogy mindaddig, amíg a házastársak között megegyezés nem történik a tartásdíjra vonatkozóan, az öregúr köteles heti 4 fontot fizetni a feleségének.

Mr. Nash rendkívül indignálódva vette tudomásul a bírói döntést, majd az előszobában belekarolt a „fiatalabb és csinosabb” gépirónőbe és elhagyta a bíróság épületét.

(—) A megyei nyugdíjasok januári nyugdíjának kifizetése. Temes-Torontál megye nyugdíjasainak januári illetményeit január 22-én számfejtik és ugyanakkor ki is fizetik.

Amikor az író tintából csinált pénzt

A napokban meghalt Londonban Rudyard Kipling özvegye. Mrs. Kipling amerikai születésű volt, jómódu farmer-családból származott. Gyöngéd, valóban kongeniális segítőtársa a világhírű költőnek. Kipling egyik amerikai útján ismerkedett meg vele és rövid idő múlva eljegyezte. Amikor a költő megjelent a menyasszony szüleinél, a család öreg néger komornyikja csak annyit tudott róla, hogy „tintából csinált pénzt”.

— Azt hallom — mondta kissé csodálkozva, — hogy Carry kisasszony vőlegénye egy üveg tintából, amit öt centbe kerül, száz dollárt tud elővarázsolni. Ördögös ember lehet.

A hűséges, derék néger azt hitte, hogy Kipling varázsló hüvész és nagyon sajnálta, hogy a bájos és gazdag farmerleány egy semmihez ment feleségül.

— Jugoszlávia melegen ünnepelte Mária anyakirálynét. Belgrádból jelentik: Egész Jugoszláviában nagy lelkesedéssel ünnepelték Mária anyakirályné születésnapját. A lapok vezércikkeiben arról írják, hogy Jugoszlávia minden lakosa végtelen szeretettel viseltetik az anyakirályné iránt, aki egész életén át megszemélyesíti az ideális asszonyt és anyát.

— A balkáni államok belgrádi értekezlete. Bucurestiből jelentik: A Balkán-államok értekezlete rendes ülészakára február 2-án, 3-án és 4-én kerül sor Belgrádban.

— KITÖR A JAPÁN KORMÁNYVALSÁG. Tokióból jelentik: Az összes japán lapok beállítása szerint Japánban a közeljövőben nyilvánosságra kerül a kormányválság ténye.

— Kiadják a sajtónak a vasúti szabadjegyeket. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatója elhatározta, hogy a mai naptól kezdődőleg megkezdi a lapok számára az 1940. évre szóló szabadjegyek kiadását.

— A kormány gazdasági bizottságának ülése. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a miniszterelnökségen ülésezett a kormány gazdasági bizottsága Tatarescu Gh. királyi tanácsos, kormányelnök vezetésével. Folyó ügyeket tárgyaltak.

DIANA

merev és fájó izmok ledörzsölésére.

— Szerencsés kimenetelű vasúti szerencsétlenség. Bucurestiből jelentik: Az utóbbi időben számos vasúti szerencsétlenség történt az ország különböző vidékein. Legutóbb a brassói állomáson ütközött össze két szerelvény, míg most Ploestiből jelentenek újabb szerencsétlenséget, amely csak különös véletlen folytán nem vált nagyobbarányú katasztrófává. Posada helység állomásán terméskövekkel megrakott szerelvény vesztegelt. Eddig még meg nem állapított körülmények között a szerelvény végéről hét kocsi leszakadt és a vagonok a lejtős úton megindultak, a jóval alacsonyabban fekvő völgyben elterülő Câmpina város felé. A történeteket szerencsére nyomban észrevették és távbeszélőn értesítették a közbeeső állomásokat, felszólítva azokat, hogy a pályatestet tegyék szabaddá. Ugyanakkor intézkedés történt, hogy a környékbeli vasúti állomásokról ne indítsanak el egyetlen vonatot sem. Közben az elszabadult vagonok óriási sebességgel robogtak át néhány állomáson, míg végül is Comarnichban a csonka szerelvényt sikerült holtgágyra vezetni, ahol más ott veszteglő kocsikkal összeütközött. Emberéletben szerencsére nem esett kár, ezzel szemben azonban tíz vasúti kocsi pozdorjává tört.

Külföldi expoze

Paderewski, a világhírű zongoraművész, Párisban van és menekült honfitársai a lengyel nemzeti bizottság elnökevé választották. A napokban meghívta magához a francia és külföldi sajtó képviselőit és kifejtette előttük a lengyel nemzeti bizottság programját. Pompás külföldi expoze mondott rögtönözve, minden sor jegyzet nélkül. Amikor befejezte, az újságírók megkérték, mondja el nekik mindezt zenében is. Paderewski átment a szomszéd terembe és zongorához ült. Eljátszotta Chopin Polonaise-ét és egy ragyogó hosszú műsort. Akik hallgatták, azt mondják, ilyen szépen talán még sohasem játszott. Most ő fordult az újságírókhoz, hogy meginterjúvolja őket.

— Ez volt a legkitűnőbb külföldi expoze — mondották, — amelyet lengyel államférfi valaha adott.

(—) Választói névjegyzékek kiegészítése. A parlamenti és városi választók névjegyzékének kiegészítése most van folyamatban és január 15-ig befejeződik. A névjegyzékbe való felvételre jog van minden harmincadik életévét betöltött férfinak, és nőnek, aki román állampolgár, írni-olvasni tud és vagy mint munkás, vagy mezőgazda, vagy az értelmiségi pályán működik. Jelentkezni lehet a városháza első emeletén a főjegyzői hivatalban.

(—) Sikerült táncmulatság Gátalján. Gátalján a Kapornay-féle teremben tartották meg Abuceanu táncművész növendékeinek vizsgájával kapcsolatos táncmulatságot. A táncmulatság órával kezdődött, melyet Szűcs Lajos vezetett, majd sorra következtek a modern táncok. Éjfélkor megválasztották a bálkirálynőt és a szépségkirálynőt. Bálkirálynő Csapó Rózsika, szépségkirálynő pedig Szűcs Katica, Szűcs József gátaljai sekrestyés leánya lett. A két választást a mulatság közönsége zajos tapsokkal fogadta. A táncmulatság, amelyen tizenhét leány és huszonkét fiú mutatta be a tánciskolában elsajátított tudását, kitűnő hangulatban reggelig tartott.

— Németországi püspökök látogatása a Vatikánban. Bernből jelentik: A National Zeitung jelentése szerint január hó végén több németországi püspök utazik a Vatikánvárosba, hogy megvizsgálják a németországi és lengyelországi katolikusok helyzetét.

— Kisebb földrengés Belgiumban. Brüsszelből jelentik: Kedden délután 3 óra 30 perckor Invier környékén újabb földrengést észleltek. Legutóbbi vasárnap volt kisebbarányú földrengés, az okozott kár azonban jelentéktelen.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Eperjesy János, Somogyi Lajos Péter, Barabás Erzsébet, Bera József, Szabó István, Radu Pavel.

PENZ A KÉPKERETBEN

Különös képrombolók jelentek meg a napokban Ida Tagliabue afforii (Olaszország) asszony lakásán. A látogatók először azt kérdezték, hogy nem hajlandó-e eladni képeit, mikor pedig az asszony tagadólag válaszolt, detektíveknek adták ki magukat és átkutatták a lakást. Minden képet gondosan megvizsgáltak és a képrámákat is összetörték. Amikor a rejtélyes látogatók eltávoztak, az asszony rögtön utánuk sietett és feljelentésére csakhamar letartóztatták őket. Kiderült, hogy a látogatók nemrég szabadultak a börtönből, ahol együtt voltak Tagliabue asszony fiával bezárva. A fiu elbeszélte nekik, hogy anyja tudtán kívül nagy összeg pénzt rejtett el otthon az egyik képkeretbe és a szabadult fegyencek ezt a pénzt keresték rablásuk lakásán.

Mozi

Az okos anyós
című új UFA-film két női főszereplője: Ida Wuis
és Charlotte Daudert

MŰSOR:

Csütörtök, január 11.

APOLLÓ: Indián eskü: (angol film)
CAPITOL: Az élet rabszolgái (angol film),
CORSO: Csárdáskirálynő (német film),
SCALA A bűnös város (angol film).

— **A köztisztviselők kölcsönjegyzése.** Bucurestiből jelentik: A köztisztviselők általános egyesülete felhívást intézett tagjaihoz, amelyben valamennyiüket felszólítja a hadfelszerelési kötvények jegyzésére.

— **Farkascordák garázdálkodnak.** Bucurestiből jelentik: A téli időjárás beálltával a farkascordák mindenfelé nagy pusztításokat végeznek, sőt egyes helyeken a községekbe is behatolnak és a lakosokat megtámadják. Legutóbb hat farkas jelent meg a Târgoviste közelében fekvő Isovoarele faluban, ahol egy juhnyáját teljesen megsemmisítettek. A tulajdonos, aki az állatok mellett tartózkodott, csak nagy nehezen tudott elmenekülni. A vadállatokot végül is az elősiető szomszédok elzavarták.

— **Imrédi volt magyar miniszterelnök cáfolja visszavonulását.** Budapestről jelentik: Imrédi Béla közleményt juttatott el a lapokhoz, melyben kijelenti, hogy minden alapot nélkülöző koholmány egyik délutáni lapban megjelent az a hír, hogy a közel jövőben visszavonul a politikától és egy pénzintézetnél foglal el vezető pozíciót.

(—) **Szombaton lesz a Chinezul-Ilsa bálja.** A Chinezul-Ilsa sportegylet — miként megirtuk, — szombaton, január 13-án este kilenc órai kezdettel a sörgyár helyiségeiben rendezi meg idei bálját, amely a farsangi mulatságok kiemelkedő eseményének ígérkezik. A rendezőség azon van, hogy minél több kellemes meglepetésben részesítse a közönséget és minél nagyobb szórakozási alkalmat nyújtson a vendégseregnek. A tánccenét Bíró Vazul vezénylete alatt álló Tempo-jazzband szolgáltatja és már ez is egyik biztosítéka a sikernek. A lila-kék bálon résztvevő hölgyek számára szépségversenyt is rendeznek és közülük megválasztják a bálkirálynőt.

— **A bőr megbetegedéseinek kezelésében,** különösen hosszadalmas ekzémáknál és furunkulózisnál, a régbevált természetes „**Ferenc József**” keserűvíz — reggel felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbeáramlást alaposan kitisztítja és méregteleníti s az anyagcserét hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

(—) **Köresolyák, ródlik, különböző vasárúk és háztartási cikkek olcsón kaphatók** Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5.

(—) **Okirathamisítás miatt elítélt volt elemi iskolai igazgató.** Tunea Danila, orsovai volt elemi iskolai igazgatót a karánsebesi törvényszék egy évi fogházra ítélte okirathamisítás miatt. A vád szerint Tunea a fizetési listát meghamisította, mert Pacurariu Paraschiva iskolai takarítónő az állásából való elbocsátása után is szerepeltette az iskola alkalmazottai között és a fizetési lajstrom alapján kiutalta fizetését. A pénzt azonban Pacurariu Paraschiva az állásából való kilépése után már nem kapta meg. Az iskolaigazgató azzal védekezett, hogy a pénzt a Pacurariu Paraschiva helyére alkalmazott takarítónőnek utalta ki. Az elsőfokú ítéletet az ítéltábla is jóváhagyta és a végső fokon a semmitőszék elé került, amely új tárgyalás megtartására utasította az ítéltáblát. A temesvári büntetőtábla tegnap foglalkozott az ügygel és újból jóváhagyta a törvényszék ítéletét, de a büntetés végrehajtását felfüggesztette. Tunea Danila semmisségi panaszt jelentett be.

DENTIST M. GÖTZL szabadságáról visszatért, újból fogad fogbetegeket.
I., Paris-ucca 2.

— **Nem emelkednek az árak a textilpiacon.** Az Argus közlése szerint a textilpiacon még mindig nagy készletek vannak. Az ünnepek előtti szövetkereslet csökkent és így az árak változatlanok maradtak. Egyéb textilárakban a kereslet emelkedett, de árváltozás nincsen.

(—) **A temesvári kereskedelmi kamara jegyzése hadfelszerelési bónokra.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara vezetősége elhatározta, hogy kétszázötvenezer leinyi összeg erejéig jegyez hadfelszerelési bónokat.

(—) **Elhalt lelkész.** Miclutia Nicolae, nyugalmazott csermegyházi lelkész hetvenkét esztendőskorában az erzsébetvárosi Crucii-tér 8 szám alatti lakásán meghalt. Temetése, amelyen a szertartást nagy papi segédlettel Tiucra Patrichie dr. főesperes végzi, pénteken délelőtt tíz órakor megy végbe az erzsébetvárosi görög keleti templomból, ahol a holttestet fölnavatalozták.

Szerkesztői üzenetek

B. Lajos. Szíveskedjék valamely délután négy és öt óra között a szerkesztőségbe fáradni.

Rácz Kálmán új magyar szociálista pártot alakít

Budapestről jelentik: A nyilaskeresztes párt bomlási folyamatának legújabb tünete, hogy Rácz Kálmán és néhány hozzátartozó képviselő új pártot alakít: független magyar szociálista párt néven. Ráczék levetik az antantszijas egyenruhát és hangsúlyozzák, hogy se Hubayékhoz, sem pedig Pálffy-ékhoz nem tartoznak. Nem engednek érvényesülni

semmiféle idegen irányzatot és kizárólag törvényes alapon, a magyar hagyományoknak megfelelően akarnak szervezkedni. Allítólag hasonló programot vallanak, mint a szociálisták, azzal a különbséggel, hogy elvetik a marxizmust. A párt formáserint január 11-én alakul meg.

— **Felszámolnak a törökországi német és orosz bankok és kereskedelmi vállalatok.** Istanbulból jelentik: A Törökországban működő német és orosz bankok és nagyobb kereskedelmi vállalatok jelentékeny része megkezdte a felszámolást. Azt hiszik, hogy ezt Papen ankarai nagykövete kezdeményezte, aki hosszas tanácskozást folytatott a kérdéses társaságok vezetőivel.

(—) **Popovici ezredes-prefektus szemlélt.** Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus szemléltre indult a megyében. Detta, Gátalja és a szomszédos községeket keresi fel a prefektus, ahol a jegyzői hivatalokat, a helyi közigazgatást és a közmunkákat vizsgálja felül.

Kubicsek Oszkár

A Déli Hírlapnak jutott ki a szomorú feladat, hogy elsőnek számoljon be a temesvári pénzpiac nagy gyászáról: Kubicsek Oszkárnak, a Leszámitolóbank vezérigazgatójának haláláról. A hír általános megdöbbenést és őszinte részvétet váltott ki az egész városban, hiszen Kubicsek Oszkár általánosan ismert és becsült nagytehetségű bankember volt, aki nemcsak Temesvár, hanem az egész Bánság gazdasági életében fontos szerepet töltött be. Olyan ember volt, aki elsőrendűen töltötte be a sors által számára kijelölt munkahelyet. Tekintélyt szerzett magának és egyben az általa vezetett pénzintézetnek is. Nagy tehetsége különösen akkor állt meg az erőpróbát, amikor a háború utáni idők többszöri válságában régi és tökédecsabb bankok egymásután pusztultak, megsemmisültek, a Leszámitolóbank ellenben minden megpróbáltatás nélkül tovább állott és azokat, akik pénzüket erre az intézetre bízták, egyetlen leinyi veszteség sem érte.

Mint bankember pontos, lelkiismeretes és intézetének vagyonát gondosan kezelő sáfár volt. Mint magánember, mint családapa, ez a külsőleg ridegnek és zárkózottnak látszó férfi a legmelegebb szívű apa volt. Egyetlen leányát, Terikét, valósággal dédelgette és minden igyekezete és minden gondolata oda irányult, hogy leánya életét derűssé, kellemessé és vidámmá tegye.

Kubicsek Oszkár, akinek apja tekintélyes temesvári fakereskedő volt, 1877. november 1-én született Bálinc községben. Iskoláit Temesvárott végezte, majd Budapestre került, ahol a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank tisztviselője lett. Tehetsége hamarosan megmutatkozott és feljebbvalói mint huszonnégy esztendőskor fiatal bankfiút, a pénzintézet konstantinápolyi vezetésével bízták meg. Több éven keresztül töltötte be az a felelősségteljes állását, amikor 1906. elején a budapesti intézet Temesvárott Leszámitoló- és Pénzváltóbank néven fiókintézetet alapított, amelynek élére Kubicsek Oszkárt hívták meg. Amikor az első közgyűlésen a részvényesek kifogásolták a vezérigazgató fiatalaságát, kijelentette, hogy az olyan hiba, amely napról napra kisebb lesz. Az állami főhatalomváltozás után Kubicsek Oszkár bankja teljesen elkülönült a budapesti anyaintézettől és Leszámitolóbank cég alatt önálló intézet lett. Kubicsek Oszkár, aki közel harmincöt évig állott a Leszámitolóbank élén, érdemei elismerésül a Meritul Comercial érdemrend első osztályát kapta.

Karácsony előtt spanyol vóthában megbetegedett. A múlt hét péntekjén, amikor már valamivel jobban érezte magát, Budapestre utazott és a Szász-szanaszatóriumban feküdt. Azonban betegségében komplikációk léptek fel és kedden este félbízor bekövetkezett a halál. Holttestét Temesvárra hozzák és előreláthatólag vasárnap temetik a zsidó temető halotti csarnokából.

Gyászolják: leánya, Kubicsek Terike, fivérei: Kubicsek Emil bécsi mérnök, Kubicsek Árpád, a Margina részvénytársaság igazgatója, nővérei: Szabina, férjezett Krausz Gyuláné, Irma, férjezett Köves Andorné, Józsa, férjezett Deutsch Lajosné, Mager Aranka, valamint nagyszámú rokonság.

A Leszámitolóbank oromzatán gyászlobogó hirdeti a vezér halálát

(—) **A város svájci kölcsöne.** A város svájci kölcsöne, amelyet annak idején a vízvezeték építésére vettek fel, jelenleg még mindig nyolcvankét millió lei. Kamatmegterítésből és devizakülönbözetből körülbelül húsz millió leit leszámítanak úgy, hogy a tényleges tartozás hatvankét millió lei. A legújabb megállapodás értelmében ezt belföldön leiben fizetik meg a svájci banknak.

(—) **Téli népfürdő épül Temesvárott.** Temesvár város egyesített vállalatának — mozik, zálogház, fürdő, temetkezési intézet, kőbánya, homoktermelés, téglagyár, vágóhid, fizika-vegyészeti laboratórium, jéggyár, és tejközpont — költségvetési végösszege az 1940 évre 52,378.159 lei. A téglagyár és a tejközpont kivételével ezek valamennyien jövőre egyesített vállalat fejlesztéséről. Az új esztendőben a város új népfürdőt épít, amely az év minden szakában használható lesz, mivel a jelenlegi strand és a Skudier-parkban levő fürdő csak nyáron áll a közönség rendelkezésére. A téglagyárat átszervezik és jövedelmezővé teszik. Ennél a vállalatnál a könnyelmű kihitelezés játszott nagy szerepet, aminek a jövőben meg kell szűnnie. A városi téglagyárból ezentúl csakis készpénz ellenében adnak ki téglát. A városi tejközpont már a második éve szünetel és ennek a vállalatnak ideiglenes működése csak abból áll majd, hogy beszedik a kintlevőségeket. Az intézménynek még most is két milliónál több követelése van.

— **Meghosszabbították a szerdái lejárt devizaengedélyeket.** A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy a külföldi fizetési engedélyek és a szabadforgalmi devizaengedélyek, amelyek január 10-ig járnak le, január 15-ig meghosszabbíthatnak.

(—) **Dr. Todan József** belvárosi tisztiorvos és idegyógyász szabadságáról visszatérve folytatja rendelőit. Belváros, Bulev. Regele Ferdinand 1/b. Jelután 3—fél 6-ig. Telefon: 34—31.

(—) **Az áruüzsora vádja alól felmentett józsefvárosi kereskedő.** A temesvári törvényszék harmadik tanácsa legutóbb tizenegy olyan ügyet tárgyal, amelyek vádlottai áruüzsorával vádolják kereskedők voltak. Ezek között szerepelt Prove Márton józsefvárosi kereskedő is, akit azzal az indokolással, hogy a sonkát kilónként 140 leier árúsította, 15 ezer lejlel megbírtattak. A törvényszéki tárgyaláson a kereskedő védelmét Bojinca Cornel ügyvéd látta el, aki rámutatott arra, hogy Prove Márton a sonka kilóját valóban száznegyven leier árúsította, azonban konzervsonkáról volt szó. Ennek a sonkának kilóját Prove tulajdonképpen 141 lei és 20 baniért árúsíthatta volna és a törvény értelmében a súlyvesztés fedezésére is felszámíthatott volna még további százalékat, de a kereskedő még a törvényes hasznát sem számította fel és így semmiesetre sem büntethető meg áruüzsoráért. A törvényszék elfogadta a védő érvelését és megsemmisítette a büntető jegyzőkönyvet és a pénzbüntetést is.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: özvegy Krausz Anna született Korneth hatvanhat éves, Sas Tivadar három hónapos, Fischer Magdolna hatvan éves, Tipter Constantin négy hónapos, Miclutia Nicolae hetvenkét éves nyugalmazott lelkész.

PATER MÁRKUS. A katolikus egyházmegye egyik súlyos gyásza van. Pater Márkus Ruedel, szalvatoriánus atya, aki hosszabb időt át Temesvárott is működött, rövid betegség után az irgalmasok kórházában tegnap délután meghalt. Pater Márkus 1883-ban született Würtembergben, 1921-ben lett a rend tagja és a következő évben Temesvárott az erzsébetvárosi rendházban mint hitoktató teljesített szolgálatot. Rendkívül szorgalmas, kötelességtudó és hivatását ideálisan szerető pap volt. Két év előtt az aradmegyei Ószentannára nevezték ki plébánosnak és rövidesen ott is népszerű lett. A karácsonyi és újévi istentiszteletek alatt megfázott és mivel állapota rosszabbodott, az irgalmasok temesvári kórházába szállították, ahol gondos ápolás ellenére, tüdőgyulladás következtében meghalt.

A bucurestii rendőrség leleplezett egy „mintaszerűen” megszervezett 200 tagu koldus szövetséget

Üzleti könyveket vezettek, közös pénztárba fizették a koldult pénzt és a tagok „szakszerű” kiképzését kapták. Egy-egy koldus naponta 5 - 600 leit keresett

Bucurestiből jelentik: A maga nemében szinte egyedülálló testületet leleplezett le a fővárosi rendőrség bünyügyi osztálya. Kétszáz koldusból álló szövetséget fedezett fel, amelynek tagjai mintegy másfél évtizede üzletszerűen üzték a koldulást. A különös esetről a Rador hírszolgálati iroda a következőket jelenti:

A fővárosi rendőrség, amely az utóbbi hetekben hadjáratot intézett a fővárost gombamódra ellepő koldusok ellen, még az elmúlt hét folyamán olyan értesüléseket szerzett, hogy

Bucurestiben jól szervezett „koldus szövetkezet” működik.

Csakhamar megállapították, hogy ezek az értesülések fedik a valóságot és az is kiderült, hogy ennek a különös társaságnak Burdujan Tanase Mangului ucca 6-8. szám alatti bucurestii lakos a vezetője. Szombat este detektívek vették körül az épületet, majd pedig a rendőrség néhány embere behatolt Burdujan lakásába. A hatósági közegek jókor érkeztek, mert a „koldus szövetkezet” Burdujan lakása mellett lévő irodahelyiségeiben éppen „elszámolás” volt. A társaságba tömörült koldusok egy része ugyanis nem sokkal előbb érkezett meg aznap „munkájából” és a szövetkezet alapszabályainak megfelelően

mindegyik koldus „bevételeit” a közös pénztárba fizette be.

A detektívek a jelenlévőket őrizetbe vették és ugyanakkor alapos házkutatást végeztek az épületben. A házkutatás nem várt eredménnyel végződött. Burdujan lakásában ugyanis megtalálták az „üzleti könyveket”, amelyekből azután nemcsak ennek a különös szervezkedésnek minden részlete a rendőrség tudomására jutott, de többek között az is, hogy a „koldus szövetkezet” fennállása óta mennyi pénzt vételezett be, mennyit fizetett ki tagjainak, mennyi „tökével” rendelkezik és még sok valóban érdekes egyéb adatot.

Részint a lefoglalt irásokból, részint pedig az őrizetbe vettek vallomásából kiderült, hogy ez a társaság pontosan 15 esztendővel ezelőtt alakult meg. Vezetője egy Burdujan Tanase nevű nyomorék férfi, akinek ez az üzlet nagyszerűen jövedelmezhetett, mert ma már nagy vagyonnal rendelkezik. A társaság, mint már említettük, „alapszabályok”-kal működött, sőt

hét tagból álló igazgató tanácsa is volt.

Ennek az igazgatóságnak élén állott egészen letartóztatása pillanatáig a nyomorék Burdujan. A szövetkezetbe minden valaminek való fővárosi koldus belépett. Az igazgatóság Bucurestii számos kerületre osztotta fel és a tagok a számukra kijelölt kerületben dolgoztak. Ez a jól jövedelmező munka reggeltől estig tartott, amikor azután valamennyi koldus-tag megjelent Burdujannál és elszámolták az aznapi bevétellel. Minden koldusnak külön könyvecskéje volt, amelybe az általa beszolgáltattott összeget bevezették. Hozzávetőleges megállapítás szerint

egy-egy koldus naponta 5-600 leit is megkeresett,

ünnepeken azonban keresetük az ezer leit is elérte. A szövetkezet taglétszáma meghaladta a kétszázat és ezek valamennyien munkájuk megkezdése előtt „kiképzésben” részesültek. A banda vezetője ugyanis előadásokat tartott számukra és ezeken a koldulás magasabb művészetébe vezette be őket. Néhányszori előadás meghallgatása után a tagokat vizsgának vetették alá és ha ennek megfeleleltek, valamelyik kerületbe beosztást kaptak. Minden egyes kerületet úgynevezett „alparancsnokok” vezettek.

Érdekes még megemlíteni, hogy Burdujan külön pénzbeli jutalmakkal igyekezett a bevételüket növelni. Aki egy bizonyos összegben felüli eredményt ért el, nemcsak pénzbeli jutalmat kapott, de egyéb kedvezményekben is részesült. Megtörtént, hogy a szövetkezet valamelyik tagja rendőrkézre került Burdujan vallomása szerint, ilyenkor

Ez a különös vállalkozás kétségtelenül Burdujan számára volt a legjövendőbb, mert a házkutatás alkalmával lefoglalt üzleti könyvekből és egyéb iratokból megállapítást nyert, hogy

a főnök sok milliós vagyonnal rendelkezik.

Igy többek között Bucuresti mellett földbirtoka

van, egy másik közegben több hold földön zöldséget termel és ingatlanai között szerepel még több értékes telek is. Mindezeket kívül két szép bérgépkocsit, egy teherautót és öt motorkerékpárt mondhat magáénak. Az is kiderült, hogy jelentős összegű készpénzt uzorakamatra helyezett el. Lakása fényűző módon van berendezve és két esztendő gyermeke mellett nevelőnőt tart.

Ugyancsak az elmúlt napokban a fővárosi rendőrség a Floreasca negyedben 50 cigányasszonyból álló társaságot tett ártalmatlanná. Ezek is valamennyien nagy mértékben folytatták a koldulást. A történetekre való tekintettel, Modreanu tábornok, a főváros rendőrprefektusa, a csavargók és koldusok ellenőrzésével megbízott hivatal valamennyi vezetőtisztviselőjét állásából elmozdította.

Finnország megtámadása új irányt adott a világpolitikának

Szövetőges hálózatok épülnek ki északon, délen és a Közelkeleten
Hogyan lett offenzív az angol-francia szövetség?

Finnország, úgylátszik, gyökerében megváltoztatta a világpolitikai fejlődés tempóját s ezzel új utat szabott a fejlődésnek. Történelmi feladatot vállalt és teljesített. Ennek a teljesítménynek egész súlyát és jelentőségét majd csak az eljövendő kor történetírója lesz képes egész terjedelmében felmérni, mi, a kortársak, csak annyit látunk, és tapasztalhatunk, hogy világszerte rendkívül megváltozott a háború legközelebbi jövőjéről való felfogás.

A TÁMADÓ HÁBORÚ GONDOLATÁNAK HÖDÍTÁSAI

Egyre tisztábban bontakozik ki a nemzetközi helyzet új képe: megfeszített erős készülődés tapasztalható. A katonai, politikai és diplomáciai fronton minden hatalom lázas sietséggel pótolja, amit a háború váratlanul gyors őszi kitörése miatt elmulasztott. A nemzetközi politika mozgalmassága arra vall, hogy mindenütt győz a felismerés: a háborús problémák egyre kevésbé szemlélhetők és oldhatók meg kontinens keretein belül. A csendesóceáni, közkeleti és távolkeleti események hozzájárulnak a fejlődés gyorsulásához és máris olyan új lehetőségeket dobtak felszínre, amelyekről sokkal több függ, mint első pillanatban gondolni lehet.

Bármennyire ellentmondásnak látszik, mégis igaz, hogy az a körülmény, hogy a nyugati közvélemény egyre türelmetlenebbül követeli a cselekvő háborút, a békeakciók jogosultsága mellett szól.

Ha a megnyilvánulási forma különös is, mind ezek a jelenségek arra vallanak, hogy a békeakciók, bármennyire időszerűtlennek látszanak, mégis a népek lelkiének legmélyéről fakadnak. Minthogy pedig a megoldás módjai tekintetében nem lehet kiegyenlíteni a harcban álló felek felfogását, ami a dolgok mai állása mellett szinte természetes, a megoldásra nem áll rendelkezésre más mód, mint a háborúnak olyan területekre való kiterjesztése, ahol a megme-

A hideg állandósulása várható

Emlékezetes lesz az idei tél. Cernautiban 33 fokra süllyedt a hőmérő

Bucurestiből jelentik: Az ország minden részéből rendkívül hideg időjárásról érkezik jelentés. Egyes helyeken a hőmérő mínusz 30 fokot mutat. Az országot elborító fagyhullámnak már eddig is több emberáldozata van. A kemény tél a farkasokat a falvakba bekergeti, ahol a vadállatok a lakóházakat is megtámadják. A vonatok közlekedését csak nehezen tudják biztosítani. Egyes vidékeken a társasgépkocsiforgalmat beszüntették. A Fekete-tengeren és a Dunán rendkívül heves vihar dúl.

A bucurestii időjárás-kutató intézet jelentése: Az utóbbi 24 órában az időjárás változó volt. Az éjszaka folyamán azonban az ország legnagyobb részében kiderült az ég. Az ország nyugati részében gyenge havazás volt. Erős északkeleti szél fúj. A hőmérséklet fokozódó csökkenést mutat. A legnagyobb hideget Cernautiban mérték, ahol mínusz 33 fokot mutatott a hőmérő. Bucurestiben 22 fok volt a hideg. Időjóslat: A légnyomás emelkedésben, általában derült égbolt, kivéve az ország déli és délnyugati részeit, ahol borulás várható. Erős szelet és a hideg állandósulását jelzi az időjárás-kutató intézet.

A nyugati szövetségesek elszánták magukat a nagy háborúra

Amikor tehát a nyugati hatalmak a finn tapasztalatok alapján elhatározták, hogy részben nemzetközi támogatás formájában, részben esetleg más módokon fellépnek az orosz törekvésekkel szemben, ez az elhatározás nyilván abból a meggyőződésből fakad, hogy a kérdések ilyen megoldása nem haladja túl a demokráciák erejét. Eddig kétségtelenül az tartotta vissza Londont és Páriszt ettől a lépéstől, hogy nem tudták biztosan: mekkora megerősödést jelenthet Németország számára, ha Oroszország teljesen meilje áll. Ma sem vitás, hogy ez a megerősödés jelentékeny, sőt hosszabb idő elmúltával nagyon nagy lehet, a nyugati kormányok s velük együtt Amerika kormánya mégis úgy ítéli meg a helyzetet, hogy egész Közép- és Kelet Európa problémáját egy csapással meg lehet oldani.

revedett mai nyugati fronttal ellentétben a döntés katonai eszközökkel való kieroszakolására kilátás lehet.

A KISNÉPEK ÖNBIZALMA VISSZATÉR

A végleges, világrészekre kiterjedő kialakulás elemei között így jutott elsőrendű szerephez a finn hadjárat. Több mint egy évtizeden át szerepelt az egész világpolitikában olyan tényező, amelynek gyakorlati jelentőségével a dolgok természeténél fogva sehol sem lehettek tisztában. Ez a tényező Oroszország, főleg pedig a Szovjet katonai ereje volt. Noha a kínai konfliktusban és a mongol-mandsu hátravillongásokban a legjobban megszervezett, önálló távolkeleti orosz hadsereg is gyengébbnek látszott a japán expedíciós erőknél, mindig megmaradt az a gyanú, hogy közelebbi frontokon más erővel és más hatékonysággal lép fel az orosz haderő. A finn hadjárat nemcsak a kis népek önbizalmának s ezzel együtt akciókészségének megnövekedését hozta magával, hanem világszerte azt a meggyőződést is megerlelte, hogy a Szovjet hadereje mai szervezetében és mai gazdasági háttérével támadó hadjárat végrehajtására kevésbé alkalmas.

Tulajonképpen ezen nem nagyon szabad csodálkozni. Az orosz történelem sok háborúja bizonyítja ugyanezt a tényt, hogy az orosz história legnagyobb hadvezérei közé azokat szokták számítani, akik sikereiket nem annyira cselekvéssel, mint inkább a cselekvés kerülésével érték el. Más kérdés természetesen, hogy az a taktika, amely sikeresnek bizonyult Napoleonnal szemben, amelyben alkalmazható olyan modern hadviselés keretei között, amelyeknek lényegéhez mégis csak elválaszthatatlanul hozzátartozik a tank, a repülőgép, a gyors közlekedés, a nagyobb szervezethez, az aránytalanul jobb előkészület.

Ennek a felfogásnak alátámasztására szolgálhatnak azok a hírek, amelyek beszámólnak az önálló közkeleti Weygand-hadsereg rendkívül nagymértékű megerősítéséről. Eredetileg ezt a hadsereget a török erők beszámításával egymillió főnyire tervezték. Azóta nyilvánosságra került, hogy Weygand a világháború volt francia vezérkari főnöke, nemcsak védekező, hanem cselekvő tervekkel is foglalkozik, majd egymásután érkeztek a jelentések a szíriai és egyiptomi csapatösszevonások mértékéről.

Mialatt Franciaország egész Szíriát egyetlen katonai táborra és hadművelési bázissá építette ki, Egyiptomban váratlanul egy új s eddig ismeretlen hadsereg első divíziói jelentek meg. Ezt az önálló hadsereget teljesen felszerelve és a legmodernebb fegyverekkel látják el.

SPORT

Befejeződtek a temesvári tekebajnoki mérkőzések

A temesvári tekebajnoki mérkőzések befejeződtek. Az öt résztvevő csapat közül az Electrica bizonyult a legjobbnak, így meg is nyerte a bajnokságot. A temesvári tekebajnokság táblázata a következő:

1. Electrica	12 pont
2. CFR	10 "
3. Victoria	8 "
4. Vulturul	6 "
5. Rapid	4 "

Sportheiress mindentelől

Brazília rendezel a labdarugó világbajnokságot. A mai napig még nem lehet biztosan tudni, hogy melyik ország rendezel az 1942-ik évi labdarugó világbajnokságot. Az 1933-ban lebonyolított világbajnoki küzdelmek befejezése után Brazília azonnal ajánlatot tett, hogy hajlandó megrendezni a következő világbajnokságot. A brazil szövetség ezt a határozatát ma is fenntartja. A tervet Mexikó, Amerika és a dél-amerikai államok labdarugószövetségei is helyeslik. Abban az esetben, ha valóban Braziliában rendezik meg a világbajnokságot, úgy a bevételek is biztosítva vannak, mert Braziliában egy-egy nemzetközi mérkőzésen is tetemes összeget vesznek be.

Bucurestiben vagy Belgrádban játsszák le a román—jugoszláv válogatott mérkőzést. A március 31-re kitűzött román—jugoszláv válogatott labdarugó mérkőzés sorsa mind máig bizonytalan. A jugoszlávok ugyanis ragaszkodnak ahhoz, hogy a mérkőzést Belgrádban, míg a román szövetség azt kívánja, hogy Bucurestiben bonyolítsák le. Davila ezredes, szövetségi alelnök kijelentette, hogy április 14-én a román válogatott Olaszországban játszik, tehát március 31-én feltétlenül Bucurestiben szeretné lejátszani a jugoszlávok elleni mérkőzést. Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a román szövetség a török, vagy a bolgár válogatottat köti le március 31-re.

Mégis lejátszák a német—magyar válogatott mérkőzést. A német szövetség néhány héttel ezelőtt ajánlatot tett a magyar labdarugószövetségnek egy február 11-én lejátszandó német—magyar válogatott mérkőzés lejátszására. A magyar szövetség nem fogadhatta el az ajánlatot, mert ebben az időpontban a játékosok szabadságon vannak és nem állíthatott volna ki olyan csapatot, amely méltóképen képviselje Magyarországot színeit a német fővárosban. A két ország szövetsége most megegyezett abban, hogy a mérkőzést későbbi időpontban feltétlenül lejátszák.

Az olaszok megnyerték a magyar—olasz teniszmérkőzést. A Milánóban lejátszott országok közötti teniszmérkőzést az olaszok nyerték meg 4:2 arányban.

A Ferencváros győzött Bucurestiben a Rapid FC ellen. A Ferencváros jégkorongcsapata kedden este játszotta le a harmadik romániai mérkőzését a bucurestii Rapid FC ellen. A pesti csapat nagy harc után 2:1 (1:1, 0:0, 1:0) arányban győzte le ellenfelét. A Rapid tehát ezúttal sem bírt megbirkózni a ferencvárosi fiúkkal, éppen ezért a vezetőség úgy határozott, hogy szerdán este újabb mérkőzést rendez.

A CAMT a bajnokság befejezése után Istanbulban játszik. Eredeti tervek szerint a CAMT csapatának visszatérőben Istanbulban kellett volna mérkőzést lebonyolítania. Ez azonban elmaradt, de nem véglegesen, mert tavasszal a bajnokság befejezése után a temesvári csapat elutazik Istanbulba, ahol valószínűleg két mérkőzést játszik.

Időgen játékezetők nem vezetnek román nemzeti bajnoki mérkőzéseket. A magyar—jugoszláv—román játékezetők cserével kapcsolatban Davila ezredes, a szövetség alelnöke kijelentette, hogy a szövetség nem is gondol arra, hogy ezt a rendszert bevezesse, mert a cél az, hogy a hazai fiatal játékezetőknek alkalmat adjanak a minél tökéletesebb fejlődésre. Ezt a tervet egyébként az egyesületek és a romániai játékezetők is élénken ellenezték.

Január 24-én román—magyar válogatott jégkorongmérkőzés. A fővárosban tárgyalásokat folytattak egy román—magyar válogatott jégkorongmérkőzés ügyében. A tárgyalások eredményre is vezettek, amennyiben a két ország válogatott legénysége január 24-én ütközik meg Bucurestiben. A magyar válogatott zömét a BKE játékosai fogják képviselni. Január 22. és 23-án bonyolítják le a román nemzeti bajnoki mérkőzéseket. A jégkorongszövetségnek alkalma lesz a játékosok formájáról meggyőződni.

Csütörtökön dönt a szövetség a Gloria—Maros-ügyben. A labdarugószövetség legfelsőbb tanácsa kedden este ülést tartott, amely alkalommal foglalkoztak az ismeretes Gloria-CFR—Maros-üggyel is. Amint várható volt, az ügyben ezúttal sem hoztak döntést. Legújabb hír szerint a szövetségi tanács csütörtökön este újból összeül és véglegesen dönt ebben a páratlanul álló ügyben. A keddi esti ülésen kihallgatták a két egyesület képviselőit, valamint a tanukat.

Ankara válogatottja legyőzte a Ferencvárost. A Ferencváros csapata legutóbb Ankarában ütközött meg a város válogatottjával, amelytől 3:1 (0:1) arányú vereséget szenvedett. Az első féldőben a pesti csapat volt fölényben és ekkor Gyetvaynak sikerült a vezetőség is megszereznie. Szünet után a honi együttes került felül és megérdemelten nyerte a mérkőzést.

100 ezer lei jövedelmet hozott a CAMT-nak a keleti partya. Az egyik fővárosi sportlap jelentése szerint a CAMT Jugoszlávián keresztül érkezett vissza Temesvárra. A csapat portyája nem járt kellő eredménnyel, anyagi téren azonban kielégítő volt, mivel körülbelül 100 ezer leit hoztak haza.

A Stadiul Roman újabb sikere Barcelonában. A bucurestii Stadiul Roman rugby csapata legutóbb Barcelonában játszott Katalonia válogatottja ellen. A román csapat ezúttal is sikeresen állta meg a helyét, mivel Katalonia válogatottja ellen 3:3 arányban döntetlenül játszott.

Anglia és Franciaország katona válogatottja február 11-én ütközik meg Párisban. Az angol és a francia szövetség megegyezése következtében a két ország katona válogatott labdarugócsapata február 11-én barátságos mérkőzést játszanak Párisban.

A berlini vakok vezetőinek karácsonya

Az idén gyűjtötták meg Berlinben az első olyan karácsonyfát, amely egészen különleges és nem mindennapi karácsonyi ünnepet jelent. Hatalmas teremben vagyunk, a terem tele vakokkal, akik természetesen magukkal hozták vezetőiket, a kutyákat is. A házigazda a Berlini Állatvédő Egyesület, az ő vendégei ma itt ezek a kutyák. A terem egyik felén pódium áll. A pódium előtt már nincs hely, minden talpalatnyi helyet elfoglalnak az ajándékok, amelyeket ezek a „jó barátok”, a leghűségesebb állatok leghűségesebbjei kapnak. Van itt minden, amit egy kutya csak kívánhat! Hús, kutyapogácsa, takaró, szalmazsák, óriási tömegben, legnagyobb részben adományok. Nem az első ehhez hasonló ünnep ez Berlinben, ilyen hatalmas keretek között azonban még egyetlen esztendőben sem rendezték, ilyen tömeges adakozások, mint ezalkalommal, még soha nem voltak.

Csodálkozva járkálok a terembe, azon gondolkodom, hogy milyen erő, milyen hatalmas gazdasági erő jele ez, amit látok itt! És mennyi lelki jóságra vall, ha egy nemzet ilyen óriási erőpróba közepette, mint amilyen a mai háború, ilyesmire sem feledkezik meg.

Sikerült egy „állatbarát korifeust” felcspínnem, aki szívesen áll rendelkezésemre és felel kérdéseimre. Ő is nagyon büszke, éppen most a háborus időkben kaptak ennyi adományt, hogy módjukban van Berlinben 1500 vak-vezető kutyáját, a vakok hűségese négy lábú bajtársait ilyen gazdagon megajándékozni. Elmondja aztán, hogy ma minden kutya 15 font olajpogácsát, 5 font egyéb tápszert, 2 font lóhúst és 3 font szárított húst kap. Ezenkívül kijár

minden kutyának egy szalmazsák, vagy fekvőpárna és egy gyapjútakaró. Van azonkívül egy sereg adományunk, amelyeket a szükségességhez képest osztunk szét. Nyakörvek, nyakláncok, vezető szíjak, szájkosarak, stb.

Kérésre vezetőm bemutat a vakok szövetségének kebelében működő vezető-kutyákat gondozó bizottság elnökének, aki maga is vak ember, és lábal előtt heverő hatalmas farkasával csendesen üldögél az egyik sarokban és várja az ünnepség kezdetét. Láthatólag örül érdeklődésemnek és boldog, hogy módjában van egy külföldivel arról a kérdéssel beszélni. Aradozva beszél arról a gondos szeretetről, amely ez alkalommal Berlin polgársága részéről megnyilvánult azokkal a hűségese állatokkal szemben, amelyek ennek a világvárosnak a forgatagában élő mindennapi kenyerüket nagyon nehéz körülmények között kereső világtalanoknak leghűségesebb barátai. Gyönyörű farkaskutyája bizalmasan dörgölődik hozzám, mintha érezné, hogy most róluk beszélünk és tudná, hogy mindez, ami itt történik, értük van.

Elbűcsúzom vak barátuktól, aki kedves szavakkal invitál, hogy látogassam meg egy alkalommal a szövetségben, munkája közben, sok érdekes dolgot fog majd mondani és mutatni ezeknek a négy lábúaknak szervezetéről, amely olyan fontos és szinte nélkülözhetetlen feladatot teljesít ebben a szomorú társadalomban.

Alig, hogy kívül vagyok a termen, belülről vídám csaholás hallatszik — megkezdődött az ajándékok kiosztása.

Dr. Szabó László

A Leszámítolóbank Részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselőikara mélyen megrendülve jelenti, hogy szeretett vezérigazgatója,

Kubicsek Oszkár

ur,

folyó hó 9-én, rövid szenvedés után, hirtelen elhunyt.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Timisoara, 1940. január hó.

Színház

Ma bucsuzik a Thalia a temesvári közönségtől

A gyermekesereg hálás tapsai és lelkes örömlátárai közepette játszotta el tegnap délután a Thalia együttese a Hamupipóke című mesedarabot, melynek megható, kedves jelenetei megérdemelt tetszést arattak kicsinyek és nagyok előtt egyaránt. Este a Pusztai szerenád nagyoperett vonzott ezuttal is telt házat. A Thalia operett-együttese ma, csütörtökön tartja két bucsuelőadását és a színházkedvelő közönség a mielőbbi viszontlátás reményében vesz bucsút a nagyszerű színészgárdától. Ma délután öt órakereskedő helyárral a Zsimberi-zsombori szépasszony operett kerül színre, este fél kilenc órakereskedő helyárral a Pusztai szerenád pompás, friss és modern meséje, pattogó zenéje nyújtja egy felejthetetlen est kedves emlékét. A temesvári vendéjáték sikeres befejezése után az operettegyüttes a hét végén már Nagyváradon játszik.

A THALIA MŰSORA:

Január 11. csütörtökön délután 5 órakereskedő helyárral a Zsimberi-zsombori szépasszony. (Olcsó helyárral.)
Január 11. csütörtökön este fél 9 órakereskedő helyárral a Pusztai szerenád. (Búcsuelőadás.)

Légyvédelmi előadások naptára

Január 11. csütörtök délelőtt tizenegy órakereskedő helyárral a Capitolban józsefvárosi férfiak és nők részére.

Január 12. péntek délelőtt tizenegy órakereskedő helyárral a Capitolban erzsébetvárosi nők részére.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

49

— Fölemeltem a lepedőt, — suttogta Isabel, beleroskadva saját borzadásába. — Meg akartam nézni az arcát. A fejét megmutatták. Csak a homloka volt összeroncsolva, ahol benne a golyó!

Iván nem akart hinni a fülének.

— A golyó? De hát...

— A golyó azonnal végzett vele. Mire a folyosóról berohant a nővér, már nem lélegzett.

Ivánt e váratlan fordulat most még inkább megzavarta.

— De hát ki ölte meg? — függesztette tekintetét Isabelre, bizonyosságot akarván szerezni, hogy nem tévedett-e? — Leölték? — kiáltozta rekedten — ki ölte meg?

Most Isabel nézett rá, megdöbbenve a hatástól, amit a hír Ivánra gyakorolt. Gyors mozdulattal végigsímította a halántékát.

— Oh, hiszen még el sem mondtam. Milyen ostoba vagyok! Darier maga végzett magával.

Iván vad hahotában tört ki és végigvetette magát a kanapén. Majd megkönnyebbülten, mintha egy izzó keléstől szabadították volna meg, ugrott fel:

— Biztos vagy abban, hogy öngyilkos lett? Nem mondták neked meg az igazat, hogy megölték. Ez valószínű. Mást el se lehet képzelni. Valaki jött... — Ivánnak elfátyolozódott a hangja, mintha egyszerre beolajozták volna. — Valaki jött és lelőtte. A multkor nem sikerült, most helyre kellett pótolni. Te még nem ismered a mi, mindenre elszánt macedónjainkat. Ezek vadak, vadak. Öngyilkosság? És vajjon miért? Hiszen úgy szerette az életet. Biztos, hogy merénylet, — beszélt magában, visszaült a kanapé szélére és kezét mereven a térdére rakta. Isabel leült melléje.

Közgazdaság

A francia frank és az angol font áresését akarja megakadályozni az angol-francia pénzügyi egyezmény

A nemrégiben létrejött angol-francia kétoldali pénzügyi egyezmény várható következményei még most is foglalkoztatják a nemzetközi közvéleményt. Ma már mindjobban előtérbe jut az a felfogás, hogy ennek az egyezménynek a megkötésére jórésben azok a veszélyek készítették a szövetségeket, amelyek az angol font és a francia frank értékállóságát fenyegetik, főleg az USA-dollárral való vonatkozásban.

Azok a hatalmas megrendelések, amelyeket a szövetségesek az Egyesült Államokban feladtak, természetesen nagy kínálatot idéztek fel frankban és fontsterlingben. Ezt a nagy kínálatot nem tudja megfelelő francia, illetve angol behozatal ellensúlyozni s így valószínű, hogy ez a két ország a terhükre mutatkozó külkereskedelmi deficitet nem áruval, hanem arannyal kénytelen majd kiegyenlíteni.

A nemrég aláírt angol-francia pénzügyi egyezmény a két ország valutájának megvédését tűzte ki fő céljául. Elhatározták, hogy a külkereskedelmi deficitek elkerülése érdekében lehetőleg egymástól vásárolnak és csak szükség esetén fordulnak más országokhoz megrendeléseikkel. Kölcsönösen megsegítik egymást oly esetekben, ha az egyik szövetségesnek tartozása, a másiknak követelése áll fenn egy harmadik országgal szemben. A két kormány nagy gondal fog örködni afelett is, hogy a két valuta egymással szemben való értékállóságát biztosítsák és fenntartsák.

— A szövetkezetek közvetlenül akarnak eladni puhafát Kisázsziában. Románia közkeleti fakivitele az utóbbi időben megélné. Az értékesítési lehetőségek iránt újabban nagy érdeklődést tanúsítanak az erdélyi magyar fakitermelő szövetkezetek is. A szövetkezetek egyelőre meg exportörök útján bonyolítják szállításukat, de remélik, hogy közelebből közvetlen kapcsolatot építenek ki az exportpiacokkal és a fakivitelbe belekapcsolódnak más székely szövetkezetek.

— Nyugodj bele, öngyilkos lett. Megállapították a halál okát. Megtalálták mellette a füstölő revolvért is. Az orvos meséli, hogy előbb leszállt az ágyról, odament a szekrényéhez, ahol kulccsal lezárta aktatáskája fekküdt. Az apró kulcsot is megtalálták a szekrény mellett. Kívette a revolverét, visszaült az ágya szélére, kis kézi tükröt tartott maga előtt, az is ott fekküdt, odadobva az ágyra. Öngyilkosság volt, e tekintetben nincs semmi kétség. Csak azt nem értem, hogy miért lett öngyilkos?

Iván gyötrődött ráncolta a homlokát. — Ha öngyilkos lett... Ha tényleg öngyilkos lett, akkor is ő kergette a halálba. Az a beszélgetés ölte meg, amelyet ma délelőtt folytattak. Talán Darier ráeszmélt eddigi tettei galád voltára és így igyekezett vezekelni. Vagy leszámolt magával, nincs menekvés, minden sarokból a halál lesekedik felé, pusztulnia kell.

— Mit gondolsz mégis Isabel, — folytatta most már nyugodtabban, — te inkább ismered, mi oka volt az öngyilkosságra?

— Fogalmam sincs, — szólott Isabel, ő is visszanyerve egyensúlyát. — Ma reggel, amikor eljöttem tőled és fölmentem a szobámba, pár percre benéztem hozzá, akkor azzal a kérdéssel fogadtam: szabad-e neki vonatra ülni? Azt feleltem: megtudakolom majd az orvostól. Azután azt kérdezte tőlem, hogy vajjon meggyek-e én is? — Nem, maradok — feleltem. Most már szét nézek erre-felé, megcsinállok egy cikksorozatot és hozzátettem: mondja meg apának, ne nyugtalanodjék, kiválóan érzem magam. Mire Darier közbevágott: persze, ez a fiatalember. Darier egy kicsit szerelmes volt belém. Beszéltem is róla, ha emlékszel. Finita la... Darier ügyis tisztában volt, hogy soha se lettem volna az övé. Én miattam nem lett volna öngyilkos.

Iván azonban mohón kapott e feltevésen. — Alljunk csak meg... Miért tartunk valószínűtlennek, hogy nem azért lett öngyilkos, mert azt hitte: ha elutazik és te itt maradsz,

(=) Csendes a bányai gabonapiac. Kereskedés csak tökmag, tengeri, lóheremag és lucernamag iránt mutatkozik és üzletkötés is inkább ezen cikkekben történik. A piaci árak a következők: Búza 460, tengeri 390, korpa 330, újab 500, muharma 680, tökmag 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilonként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilonként.

— Tűzifakereskedők kérvénye a vasutigazgatósághoz. A temesvári Kereskedők Egyesületének fakeskedői szakosztálya kérvényt intézett a kerületi vasutigazgatósághoz és ebben kérte, hogy a vasuti pályaudvarokra megérkező tűzifavagonok kirakodási helye körül kerítéseket létesítsenek, mert a kereskedők részére érkező nagyobb tűzifamennyiséget ismeretlen tettesek könnyen megdézsmálják. Már néhány hét előtt hasonló beadványt intéztek a vasutigazgatósághoz és akkor a pályaudvar azon részeinek jobb világítását és kikövezését kérték, ahol a tűzifával megrakott vagonok állanak. Megfelelő követelések hiányában a fával megrakott szekerek alig tudnak kikerülni a pályaudvar belső területéről és a gyenge világítás mellett nehezebb a vagonok ellenőrzése is. Most a jobb világításon kívül kerítést is kérnek, hogy a tolvajok ne juthassanak a fa közelébe. A kérvényt tegnap adták át és a vasutigazgatóság bizonyára eleget tesz az indokolt kérelemnek.

— Gazdanapok Kolozsvárott. A szokottnál szélesebb és változatosabb keretekben rendezik meg az E. M. G. E. 1940-ben, február 17—21. napjain a tavaszi vetőmagkiállítását és vásárját, mely ezúttal immár a XVI-ik. A kiállítás az idén közkívánatra háziipari csoporttal is bővül, amely körülmény színessé és a nagyközönség számára is érdekessé és vonzóvá teszi azt. Az E. M. G. E. vezetősége most állítja össze a kiállítás napirendjét. Eszerint február 17-én, délelőtt 11 órakereskedő helyárral a Capitolban józsefvárosi férfiak és nők részére. Január 12. péntek délelőtt tizenegy órakereskedő helyárral a Capitolban erzsébetvárosi nők részére. Az előadókat az egyesület Erdély legjobb szakértői sorából kéri fel. Minden, a kiállítással kapcsolatos kérdésben készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást az E. M. G. E. Kolozsvár. Regálá ucca 16.

végleg el fog vesztetni. Gondolj csak jól vissza: nem említetted-e neki még, hogy a mi tervünk összeházasodni? Hát persze, hogy nem említetted... Bármennyire is úgy festett a dolog, hogy nem lesztek egymásé, titokban nem mondott le rólad. Talán abból is, hogy betegsége alatt gyöngédséggel viseltetted vele szemben, arra mert következtetni, hogy még nincs elveszve minden. És akkor léptem közbe én.

Isabel ingerülten dobta el a kalapját, amelyet még mindig a kezében tartott. — Ezek szerint, tulajdonképpen én vagyok halálának az okozója. — Egy pillanatig maga elé tűnődött és élenken fölkiáltott: de hiszen ez ostobaság!

Felállt, körülnézett a szobában. Most már elárulta a magatartása, hogy ki akarja vetni magából a történeteket és nem kíván többet az öngyilkossággal foglalkozni. Tekintete egyik sarokból a másikba keringett. Igen, ez a szoba nappal egészen más, mint éjszaka. A szoba üressé lesz a naplemente falkó megvilágításában, fénytelené válnak azok az üveg csebecbecsék is, amelyeket Iván az almárium tetején tartogatott és amelyek az éjszaka holdvilágos fényében, — miközben Isabel mellette a paplan alól hunyorgatott, — különösen csillogtak.

— Borzasztó ez a halál — kiáltott fel Isabel, de a valóságban messze állott tőle és amit mondott, szinte érdektelenül hangzott. Mint oly gyakran, most is ő volt a kezdeményező, közelebb simult Ivánhoz, aki még mindig tétován ült a kerevet szélén, gyöngéd gondossággal hozta rendbe a haját és a tenyerét rátette a halántékára. — Legyen már eszed! Úgy viselkedsz, mintha a halott közibénk állana és megakadályozná a mi szerelmünket.

Iván föleszmélt, erős mozdulattal húzta le a hűvös kis kezét homlokáról, a szájához kapta és csókolni kezdte. Olyan illata van a tenyerének, mint a virágnak. Egyszerre átkarolta a leányt és éhesen, gyöngédtelenül belekapott a

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 11.

= Az egyenértékadóvallomás benyújtása. A bélyegtörvény 16. szakasza értelmében az egyenértékadóra vonatkozó vallomásokat minden évben április elseje előtt, tehát az új költségvetési év kezdete előtt három hónappal kell benyújtani. Ebből tehát arra lehet következtetni, hogy a kimutatást az érdekelteknek már december hónapban kell beadniok. Általában azonban a vállalatok nagy része január hónapban adja be egyenértékadóvallomását. A vállalatok saját érdekükben teszik, ha ezt a vallomást minél előbb, de január folyamán föltétlenül eljuttatják a pénzügyigazgatósághoz. Egyenértékadó vallomást kell tenniük az összes kereskedelmi társaságoknak, valamint a jogi személyiségeknek is, amelyek nem üzleti céllal alakultak, mint jótékonyegyesületek, stb. Az egyéni cégek nem kell egyenértékadó-vallomást beadjanak. A vallomásban fel kell tüntetni a cég, vagy a jogi személyiség összes ingatlan vagyonát, vagyis utalni kell arra, hogy mennyi ebből a vagyonból a be nem épített terület, mennyi az épület és mennyi a mezőgazdasági ingatlan.

= A borkészletek január végéig jelentendők be. A földművelésügyi minisztérium felkérte a M. A. T. kereskedelmi igazgatóságot, hogy hosszabbítsa meg a borkészletek bejelentésének határidejét január végéig. Ennek értelmében a szőlősgazdák a megfelelő vallomást január végéig adhatják be és így a terméseredményekről való kimutatás csak február 15-én készül el a minisztériumban.

= Pékségeknek és lisztraktárak nyitására külön engedély kell. A pénzügyminisztérium szerint pékségek és lisztraktárak nyitására előzetes pénzügyminiszteri engedélyre van szükség. Törvény szerint falukban pékséget és lisztraktárt a malmoktól legkevesebb 500 méter távolságra nyithat, aki nem malomtulajdonos, bérlő, vagy megbízott. Városokban ez a távolság 1000 méter, abban az esetben, ha malomtulajdonosról, vagy bérlőről van szó. Lisztraktárak, pékségek, vegyes kereskedések, szatócsok, cukrászok, stb. csak kereskedelmi malmokból származó olyan lisztet használhatnak, melyért kifizették a kincstári taksákat. Jelen rendelet kijátszását első esetben százezer leig terjedő bírsággal, visszaesés esetén pedig a bírságon kívül 6 havi elzárással is büntethetik.

= A márka átszámítása a régebbi német importnál. A kereskedelmi cégek német összeköttetésüktől azt a felvilágosítást kapták, hogy a régi rendszer alatt Németországba importált árúk márkaellenértékét február 29-ig 41.50 árfolyamon számítják át.

szájába. A fogaik összeütődtek. Vadul csókolták egymást, még akkor is, amikor szédületükben már alig bírták. Iván szája körül vörös folt jelent meg. Isabel nézte.

— Véres vagy — és nevetett.

Iván Isabel szájára pillantott, mintha a romboló erőszak jeleit ott vélte volna felismerni rajta. A szája azonban érintetlen volt és nedvesen csillogott.

— En haraptalak meg — szólott Isabel nyugodtan.

Iván végigsímogatta a kezét Isabel haján, le a tarkóján, a nyakig, de ujjai megállottak.

— Ezentul már mindig így lesz, Isabel — mondotta szokatlan ünnepélyességgel. Sok minden történhetik velünk. Halottak vágtathatnak közöttünk, mint a szél, Te még nem ismeresz engem. En valójában tele vagyok furcsaságokkal. Ha majd együtt leszünk, a hétköznapiakban, a viharos és kemény világban, amelyben én élek, nem fognak elmaradni családásaid. Vállalod? Egyben azonban nem fogsz csalódní...

Isabel úgy mosolygott le a magasból Ivánhoz, mint valami gyermekhez. Nem szólt egy szót sem. Iván csókjaira gondolt. Micsoda száj, amely eltakarja és befedi még az ő nagy száját is! Olyan, mint az örvénylő pont a vízben, minden magához sodor. A romlatlan, barbár száj, amelyet talán még más nő nem is érintett és csak várt, várt a nagy pillanatnak befogadására.

Lassanként árnyékkal telt meg a szoba, Isabel fölriadt. A halottak senki sem törődik. Most öt tívét teszik a kórházban, mindenütt várják, intézkedjék és gondoskodják a temetésről.

Odalépett az ablakhoz és kinyitotta. Odakünn halk esőcseppek hullottak a földre, egyenletes kopogással.

III. RÉSZ.

1.

Genf üres uccáin nyögve bukácsol az északi szél, de a tó felett szabadon száguldozik

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Cristea Ionel és zenekara hangversenyez. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: A Cristea zenekar hangversenyének folytatása. 13.30: A rádió szalózenekarának hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió szalózenekara folytatja hangversenyét. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: A Zeneakadémia növendékeinek hangversenye. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.20: Agnes Maria énekel. 20.45: Rádió ujság. 21.15: A Filharmonia szimfonikus zenekar hangversenyének közvetítése. 21.55: Rádió ujság, sporthírek. 22.55: Könnnyű zene hanglemzről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Sassy Iringó gondolkázik. 13.40: Hírek. 13.55: Éneklő ifjúság. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatónak. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: A Földművelésügyi Minisztérium előadássorozata. 18.45: A Rádió Szalózenekara. 19.45: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Idegen népek zenéje hanglemezről. 20.35: „A peleskel nótárius.” Énekes bohózat három felvonásban. 22.40: Hírek. 23.10: Finn zenekari hangverseny a Vigadóban. 23.45: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 18.15: Hanglemezek. 19.15: Angol nyelvoktatás. 20.35: Felolvasás. 21: Hírek. 21.20: Cigányzene. 22: A Győri-trió műsora. 22.50: Időjárásjelentés.

Péntek, január 12.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Operanyitányok hanglemezről. 13: Időjelzés, sport és vegyeshírek. 13.10: Déli hangverseny. 14: Rádió ujság. 14.20: A déli hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Hanglemezek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: A hanglemez műsor folytatása. 20.40: Opera előadás. A szünetben rádió ujság, sporthírek és francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: „A sebesülések első ellátása.” Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: „Magyar helyesírás.” Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: Kékes Irén és Szalay László magyar nótákat énekelnek. 19: Előadás. 19.30: A Rádió Szalózenekara. 19.50: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Vidám csevegés. 20.40: Részletek a „Dal a szabadságról” című film zenéjéből. 21.10: A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése. 22: Küllügyi negyedóra. 23.05: Hírek. 23.25: Tánzene. 24.20: Cigányzene.

A THALIA

temesvári vendéjátékának bucsuelőadásai

Csütörtökön délután 5 órakor, olcsó helyekkel:

Zsimberi zombori
szép asszony

Csütörtökön este fél 9 órakor, bucsuelőadás:

Pusztai szerenád

Nagy látványos operett

és kergeti maga előtt az apró, fekete hullámokat. A lámpák fénye is imbolyog és elhajlik, amint az ősi szél, a brise fúj és a megszakadozott fények ellentétében az árnyékok még bizonytalanabbá válnak. A hidak kőpilléreinél a víz olajos fényű lesz és mégis kemény, mint a kvarcok belseje, Rousseau szigete pedig elmerül a kísérteties egyedüllétben. A lyoni gyorsvonat dübörögve szalad el a népszövetségi kertek mellett, a palota főtítkárságán Sir Eric Drummond most kitekint az ablakon, erélyes mozdulattal leereszti a függönyt, mintha szükségét érezné, hogy elzárkózzék a külső világ elől.

A főtítkár megtörli szemüvegét, leül íróasztalához, közelebb húzza a villanylámpát és újra előveszi az Auberti ügyet. Homlokán a redők még mélyebben nyomulnak, túje félig kiáll megkötött nyakkendőjéből, zsebkendőjét is sűrűn rántja ki mellényzsebéből, megtörli homlokát, órájára néz.

Briand Párisban felül ágyában, rettenetesen köhög, gyötéri az asztmája. Európa egyébként, az ő Európája ugyancsak súlyos beteg, de nem akar tudni a betegségéről. Minden órában, ahogy orvosai előírják, beveszi a maga szörnyű, fájdalomcsillapító adagját, elbódítja magát és sejtelve sincs, hogy halálra van ítélve. Az autógyárak új modelleket gyártanak, a szinpadai szerzők bonyolult problémákkal lépik meg a közönséget, a légi közlekedés egyre találékonyabb, a kozmetikusok varázs-szerei mind több és több fiatalokkal szórják tele a tánctermekeket és a bárókat, a divatszalonok kreációi egyre találékosabban hangsúlyozzák ki a kor politikai időszerűségeit, egyre több és több felhőkarcólót építenek, egyre bővítik a földalatti villamosok szövetvényes hálózatát. Az ujságok egyre nagyobb példányszámban jelennek meg és a transzparensek fénye is egyre rikoltóbb, a gyárakban bölcs előrelátás szerint folyik tovább a racionalizálás, a trösztösítés, egyre türelmetlenebb a harc a nyersanyagok fältárásáért.

Moszkvában résen vannak és a komintern szakadatlanul forradalmasítja a világegyetemet. A templomi harangok zúgnak, a sorkatonaság ügybuzgalommal veri fel a hajnal lövőgyakorlataikkal. A tudósok vitaminokat nyomoznak, a szociológusok új elméleteket faragnak, a nemzetgazdászok alibit keresnek, hogy megint elszámították magukat jóslásaikkal, a bankok pedig hol felemelik, hol leszállítják a kamatlábakat. Indiában növelik a gyapju-, Braziliában a kávétermelést, Japánban olcsó árúkkal töltik meg a hajókat; a tőzsdéken gépies nyugalommal jegyzik az értékapirokat; a koldusok változatlanul a híd alatt hálnak és az elesett nők változatlanul áruba bocsátják a testüket. A pokoli bomlás kénköves szaga érzik mindenütt, de az élet tovább csirázik, a fű óvatosan megkerüli a köveket, a létezés nedvessége, ahol csak módjában van, átszivárog. Az emberek sorsszerű pontossággal végzik a munkájukat.

Sir Eric Drummond például e pillanatban az Aubertin-üggyel van elfoglalva.

Előtte egy sereg akta. Alapos ember, angol. Nem elégszik meg titkárainak jelentéseivel, buzgón tanulmányozza az ópiumkérdést, mert a bonyodalmas akta ezzel van összefüggésben. Mintha emlékezetét akarná felfrisztíteni, vagy talán pillanatnyi szünetet keresne, lapozgat azokban a kékborítékú, ivnagyságu füzetekben, amelyeket a the anti-opium informations bureau juttatott el hozzá a Gauthier-uccából. Valóban egyike a legnemesebb célokra megszabadítani az emberiséget a heroinoktól. A világ békéjét egyelőre nem lehet megmenteni. De amíg a leszerelés problémája kialakul — a szövetségesek már nagyban gyűjtik a terveket — mellékesen, mintegy a szenvedő emberiség számára külön jutalomként, meg lehet fékezni a titokzatos fehér pornak az áramlását, amely annyi millió embernek rokkantja meg testi és lelki erejét.

(Folytat)

LEGUJABB

Csáky gróf magyar külügyminiszter a Rivierára utazik

Budapestről jelentik: Kedden este a miniszterelnökségen a kabinet több tagjának bevonásával tanácskozást tartottak. Szerdán délelőtt ismét több miniszter jelent meg a miniszterelnökségi palotában. Több külföldi lap közölte Csáky István gróf magyar külügyminiszter újabb olaszországi utitervét, amelyre állítólag rövidesen sor kerülne. Beavatott

magyar helyről azt a felvilágosítást adták, hogy Csáky gróf római utazásáról nincsen szó. Lehetséges, hogy a magyar külügyminiszter néhány napos szabadságra, a Rivierára utazik, de ennek az utazásnak magánjellege lenne. Az utazás időpontja bizonytalan és a budapesti megbeszélések tartamától függ.

Iskolák, templomok, kórházak, töbirói és járásbirósági székházak épülnek ezidén a helytartóság területén

Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár tegnap az ujságírók előtt ismertette a királyi helytartóság készülő 1940—1941. évi költségvetésének kereteit. A belügyminiszternek a költségvetés összeállításával kapcsolatos utasítása értelmében — mondotta — a bevételekbe csakis olyan összegeket fogunk felvenni, amelyekről az elmúlt költségvetési esztendő megmutatta, hogy azok valójában befolyának. A kiadásoknál pedig csakis a legszükségesebbre és az elengedhetetlenre fogunk szorítkozni.

A helytartóság a költségvetéssel kapcsolatosan kötelese elkészíteni az új költségvetési évről szóló munkaprogramját is. Ez nem okoz különös nehézséget, mert hiszen

a helytartóság már az elmúlt évben megcsinálta ötéves munkatervét.

Az új költségvetési évben tehát az ötéves tervnek erre az évre vonatkozó tervét valósítjuk meg. Elsősorban befejezzük a helytartósági palota építését. Befejezik a Radnán tavaly megkezdett főszolgabírói székház építését és ennek tervei alapján új székházat építenek a pészaki, puii, petrosényi, szászkabányai és ómoldovai főszolgabírói székházak részére is. Az aradmegyei Kiszénján járásbiróságot, a krassómezei Tírnován hat tantermes iskolát építenek. Ezenkívül

épülnek még templomok, kultúrházak, kórházak.

Mindezen építkezésekre harminchét millió lejt fordítanak. Nagyobb összeggel szerepel majd az új költségvetésben az útépités. A helytartósági telefonhálózat építésére az új költségvetésben tízmillió lejt vesznek föl.

A helytartóság új költségvetésében jelentős összeg lesz a katonai szolgálatot teljesítő szegény polgárok családjainak a segélyezésére. Erre a célra az 1939 december 15. és 1940 március 31. közti időre pótköltségvetésben 9, 200.000 lejt vettünk fel. Az új költségvetés első hat hónapjára — mondotta Ciupe dr. — húsz-huszonöt millió lejt akarunk felvenni. Amennyiben a segélyezésre még tovább szükség lenne, úgy pótköltségvetéssel teremtünk elő új fedezetet. A segélyezésre szánt összeg egy részét maga a helytartóság adja, a többit pedig községek hozzájárulásaiból teremtjük elő.

A községek nagyságuk szerint költségvetésük egy-két százalékát kötelesek a helytartóságnak beszolgáltatni.

A helytartóság területén levő városoknak és községeknek tegnap küldötték meg a körrendeletet, amelynek értelmében az új pénzügyi esztendőre szóló munkatervüket február 15-ig, költségvetésüket pedig március 1-ig kötelesek a helytartósághoz betérjeszteni. A tartományi számvétség ezeket március 15-ig felülvizsgálja és előterjesztése alapján megtörténik a jóváhagyás úgy, hogy április 1-én a munka már az új költségvetés alapján megkezdhető lesz.

Afganisztán semleges marad

Kairóból jelentik: (Rador.) Afganisztán kairói meghatalmazott minisztere megcáfolta azokat a külföldön elterjedt híreket, mintha az afgán kormány csapatokat vont volna össze az afgán határon. Hangsúlyozta a meghatalmazott miniszter, hogy Afganisztán kitart a legszigorúbb semlegesség mellett.

Göbbels megbeszélése a haditudósítókkal

Berlinből jelentik: Göbbels propagandaügyi miniszter kedden beszédet mondott az összes német rádióállomások vezetői előtt. Hangsúlyozta előttük, hogy milyen nagy szerepet tölt be a rádiópropaganda, majd pedig a haditudósítókat megbeszélésekre hívta össze, amelyen utasításokat fog közölni, hogy milyen irányban tevékenykedjenek.

Német és angol repülőgépek portyázása

Berlinből jelentik: A berlini rádió közölte, hogy több német harci gép egy felderítő repülés során felfedezett Skócia keleti partvidéke mentén egy sok hajóból álló szállítmányt, amelyet őrhajók kísértek. A gépek megtámadták a hajókat, amelyek közül többet elsüllyesztettek, majd pedig veszteség nélkül visszatértek támaszpontjukra.

Az angol légügyi minisztérium közlése szerint az angol léghaderő repülőrajai szerdára virradó éjjel újabb felderítő repüléseket végeztek Északnyugat-Németország fölött és útjukról hiánytalanul érkeztek vissza.

Rooselvelt béketerven dolgozik

Newyorkból jelentik: (Rador.) A Stefani távirati ügynökség jelenti: A Newyork Times értesülése szerint Roosevelt szakértői bizottságot létesített egy esetleges béketerv gazdasági lehetőségeinek megvizsgálására. A lap hozzáfűzi, hogy Roosevelt a tanulmányozás eredményét alkalmas pillanatban felhasználja majd.

DÉLI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy lejt. Levelezés és házasság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő lejt. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lănovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Alkalmazás

Jól főző mindenek szakácsnő éves bizonyítványokkal felvétetik. II. Str. Cantacuzino 5. háztulajdonosnál. 523

Jól főző mindenek szakácsnőt azonnalra felvesznek. Ungár Szana-bank-épület. 528

Bejárónó félnapra azonnal felvétetik. IV., Str. Ion Bratianu 29. III. em. 14. 662

Allást keres

Kocsisnak, vagy háziszolgának, esetleg irodaszolgának ajánlkozik megbízható középkorú férfi. Greskovits Elemér V., Str. Ion Plavosin 26, vagy telefon: 44—82. 661

Lakas

Református bérházban 3 szobás lakás február 1-re kiadó. III., Str. Timotei Cipariu 1. 534

Adas-vétel

Remington írógép eladó. II., Strada Abrud 5. Radocsay. 660

Dog kutya, 7 hónapos, nőtény, szobatiszta és dreszur kezdettel eladó. Bővebbet Lugoj, Str. Titulescu 12. 545

Hanomag traktor üzemképes, eladó. Mosia Vidrihin Beregsau. 542

Komplett fűszerüzlet berendezés eladó. V., Str. Moise Dobosan 51. Petrovits. 540

Bérház, vagy villa azonnali megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 541

Külföldre

Nagyobb gazdaságok és iparvállalatok figyelmébe! Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet bányászati tagozatához Timisoara I., Bulev. Regina Maria 8 sz. intézett levélben tizenhárom csikmezei székely ember, nagyrészt 28—42 évesek, hetvenegy családtaggal gazdasági éves cselédnek ajánlkozik. Lehetőleg magyar, vagy magyarul beszélő gazdákhöz szegődésnek el, akik nyelvüket értik. Közülük huszonheten napszámos munkára alkalmasak és két asszony szakácsnői teendőket is végezne s egy férfi béresgazdának alkalmas, aki ért a kertészethez és dinnyetermeléshez is. Szükség esetén fa és gyári munkára is vállalkoznak. 668

Házörző kutya vadászkutyának is használható, állatkedvelőnek átadó. Cím Ujfreidorf 14 ucca 22. 676

„AMINO“ kutyatápszer

kapható a következő helyeken:
„Hansa“ cég, Eugen de Savoya ucca 4. szám. Telefon: 20—90.
Galgon Gyula, Eugen de Savoya ucca 9. szám. Telefon: 24—59.
Nagl cég, IV., Fröbl-ucca 41. sz.
Kérjen ingyen prospektust!

**Hirdessen
a Déli Hírlap-ban**